

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 5. toukokuuta 2022
(OR. en)

8781/22

COH 36
ENV 395
COMPET 293
SAN 245
EDUC 143
EMPL 155
RECH 218
TRANS 264
AGRI 174
POLCOM 28
RELEX 586
POSEIDOM 1
POSEICAN 1
POSEIMA 1

SAATE

Lähtettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	5. toukokuuta 2022
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2022) 198 final
Asia:	KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE Asetetaan ihmiset etusijalle, varmistetaan kestävä ja osallistava kasvu ja hyödynnetään EU:n syrjäisimpien alueiden mahdollisuudet

---

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2022) 198 final.

Liite: COM(2022) 198 final

Strasbourg 3.5.2022
COM(2022) 198 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**Asetetaan ihmiset etusijalle, varmistetaan kestävä ja osallistava kasvu ja hyödynnetään
EU:n syrjäisimpien alueiden mahdollisuudet**

{SWD(2022) 133 final} - {SWD(2022) 134 final}

JOHDANTO

Euroopan unionin syrjäisimmissä osissa eli syrjäisimmillä alueilla – joita ovat Guadeloupe, Ranskan Guayana, Martinique, Mayotte, Réunion ja Saint-Martin (Ranska), Azorit ja Madeira (Portugali) sekä Kanariansaaret (Espanja) – asuu viisi miljoonaa EU:n kansalaista. Nämä alueet ovat olennainen osa EU:ta. Ne sijaitsevat Atlantin valtamerellä, Karibian alueella, Etelä-Amerikassa ja Intian valtamerellä, joten ne ovat strategisesti tärkeitä.

Syrjäisimmillä alueilla on merkittäviä vahvuuksia, joita ovat nuori väestö, laajat merelliset talousvyöhykkeet, ainutlaatuinen biologinen monimuotoisuus, runsaat uusiutuvat energialähteet, avaruustutkimukseen ja astrofysiikan alan toimintaan soveltuva sijainti ja ilmasto sekä merkittävä avaruusinfrastruktuuri. Joillakin näistä alueista reaalisen asukaskohtaisen BKT:n kasvu on ollut EU:n keskiarvoa nopeampaa.¹ Asianmukaisilla kehitysstrategioilla, uudistuksilla ja investoinneilla eroa muuhun EU:hun voidaan näin ollen kaventaa tulevaisuudessa. Lisäksi nämä alueet ovat eri puolilla maailmaa Euroopan unionin etuvartioasemia, joilla on mahdollisuuksia parantaa yhteistyötä ja suhteita näitä alueita ympäröivien maiden ja alueiden kanssa.

Samaan aikaan syrjäisimmillä alueilla on kehitystä jarruttavia pysyviä rajoituksia, jotka tunnustetaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 349 artiklassa. Sopimuksessa määrätään syrjäisimpien alueiden tukemiseen tarkoitetuista erityistoimenpiteistä, muun muassa EU:n lainsäädännön räätälöidystä soveltamisesta näihin alueisiin ja niiden osallistumisesta EU:n ohjelmiin.

Vaikka syrjäisimmät alueet ovat keskenään hyvin erilaisia, niillä on joitakin yhteisiä erityispiirteitä, kuten syrjäinen sijainti, saaristoluonne², useimmissa tapauksissa pieni koko, haavoittuvuus ilmastonmuutokselle, talouden riippuvuus muutamasta alasta sekä suuri työttömyys ja merkittävästi EU:n ja kansallisia keskiarvoja pienempi bruttokansantuote (BKT)³. Mayotten asukaskohtainen BKT on EU:n pienin (30 prosenttia EU:n keskiarvosta) ja työttömyysaste⁴ EU:n suurin (27,8 prosenttia). Useat näistä alueista eivät ole pystyneet kuroma umpeen eroa muuhun EU:hun kahden viime vuosikymmenen aikana.⁵ Nyt nämä alueet ovat erityisen alttiita Venäjän Ukrainaan kohdistamasta hyökkäyksestä johtuvalle korkeiden energian hintojen ja hämmöttävän elintarvikekriisin yhdistelmälle.

Mahdollisuuksiensa hyödyntämiseksi joidenkin syrjäisimpien alueiden on vielä vastattava perustarpeisiin, jotka ovat keskeisiä elämänlaadun ja kestävä kehityksen tavoitteiden⁶ saavuttamisen kannalta. Tällaisia tarpeita ovat esimerkiksi veden ja koulutuksen sekä terveydenhuolto- ja liikennepalvelujen saatavuus. Myös demografisilla tekijöillä on suuri

¹ Vuosien 2000–2019 reaalisen asukaskohtaisen BKT:n kasvua koskevat alue- ja kaupunkipolitiikan pääosaston laskelmien mukaan Guadeloupen, Martiniquen, Réunionin, Mayotten ja Azorien reaalisen asukaskohtaisen BKT:n kasvu on EU:n keskiarvoa (1,2 %) nopeampaa ([koheesiokertomus 2022](#)).

² Kaikki syrjäisimmät alueet ovat saaria tai saaristoalueita Etelä-Amerikassa sijaitsevaa Ranskan Guayanaa lukuun ottamatta.

³ Eurostat, koodi: nama_10r2gdp, ostovoimakorjattu BKT EU:n keskiarvosta vaihteli vuonna 2020 EU:n keskiarvoon verrattuna Mayotten 30 prosentista (EU:n pienin) 76 prosenttiin. Vuosina 2010–2020 BKT EU:n keskiarvoon verrattuna pieni Kanariansaarilla 83 prosentista 62 prosenttiin, Azoreilla 75 prosentista 67 prosenttiin ja Madeiralla 81 prosentista 69 prosenttiin.

⁴ Eurostat, koodi: [LFST_R_LFU3RT](#). Lisäksi nuorisotyöttömyysaste on EU:n suurimpia Guadeloupella (41,5 %), Mayottella (55,4 %) ja Martiniquella (38,3 %).

⁵ Eurostat, koodi: [nama_10r_2gdp](#), vuosien 2000 ja 2020 BKT:iden vertailu.

⁶ Erityisesti tavoitteet ”ei köyhyyttä”, ”terveyttä ja hyvinvointia”, ”hyvä koulutus”, ”sukupuolten tasa-arvo”, ”puhdas vesi ja sanitaatio”, ”edullista ja puhdasta energiaa”, ”ihmisarvoista työtä ja talouskasvua”, ”eriarvoisuuden vähentäminen” ja ”ilmastotekoja”.

merkitys. Koska väestön odotetaan kolminkertaistuvan Mayottella ja kaksinkertaistuvan Ranskan Guayanassa vuoteen 2100 mennessä⁷, tällaiset tarpeet kasvavat väistämättä vastaavasti. Joihinkin alueisiin, kuten Kanariansaariin, Ranskan Guayanaan, Mayotteen ja Saint-Martiniin, kohdistuu myös huomattavia paineita laittoman muuttoliikkeen vuoksi. Toisaalta väestön odotetaan vähenevän saman ajanjakson aikana huomattavasti joillakin muilla syrjäisimmillä alueilla⁸, koska nuoret muuttavat pois alueelta etsiessään mahdollisuuksia.

Tässä tiedonannossa esitetään näiden alueiden kanssa ja niiden hyväksi toteutettavien EU:n toimien painopisteet. Tiedonannon tavoitteena on covid-19-kriisin jälkeen asettaa näiden alueiden ihmiset etusijalle pyrittäessä kohti kestävästä elpymisestä ja kasvua. Elpymisen ja kasvun on perustuttava vihreään ja digitaaliseen siirtymään, jotka toimivat yhteenkuuluvuutta edistävän, sopeutumiskykyisen ja osallistavan yhteiskunnallisen muutoksen, talouden monipuolistamisen ja työpaikkojen luomisen vektoreina ihmisten tarpeisiin vastaamiseksi. Tiedonanto perustuu vuonna 2017 esitetyn näitä alueita koskevan strategisen kumppanuuden⁹ täytäntöönpanoon, jota tarkastellaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle vuonna 2020 annetussa kertomuksessa¹⁰.

Syrjäisimpien alueiden erityispiirteet otetaan huomioon erityisissä EU:n säädöksissä, rahastoissa ja ohjelmissa. Komissio on sitoutunut ottamaan edelleen huomioon näiden alueiden erityispiirteet kaikissa EU:n säädöksissä ja politiikoissa, jotta voidaan edistää alueiden kehitystä räätälöityjen ja paikallaloitosten lähestymistapojen avulla. Tässä tiedonannossa esitellään komission ehdottamia aloitteita, joilla täydennetään ja tuetaan alueellisia ja kansallisia toimia. Komissio aikoo erityisesti vahvistaa vuoropuhelua näiden alueiden kanssa, antaa räätälöityä tukea ja auttaa kehittämään hallinnollisia valmiuksia, jotta alueet voivat täysin hyödyntää EU:n politiikkoja ja hyötyä niiden tarjoamista mahdollisuuksista.

Vaikka EU:lla on keskeinen asema syrjäisimpien alueiden kasvumahdollisuuksien hyödyntämisen edistämiseksi, alueiden hyvinvointi ja kehitys ovat pohjimmiltaan riippuvaisia alueiden ja niitä hallinnoivien jäsenvaltioiden omista valinnoista ja toimista. Syrjäisimpien alueiden ja niitä hallinnoivien jäsenvaltioiden tehtävänä on laatia ja toteuttaa kullekin alueelle räätälöityjä kehitysstrategioita, joissa asetetaan oikeat painopisteet ja hyödynnetään kaikilta osin EU:n välineiden tarjoamia rahoitusmahdollisuuksia. Strategioilla on ennakoitava kansalaisten tarpeita ja vastattava niihin, puuttuva kasvun esteisiin, hyödynnettävä vahvuuksia, monipuolistettava taloutta, lisättävä omavaraisuutta, laajennettava kauppasuhteita, kehitettävä taitoja ja luotava työpaikkoja.

Vaikka tiedonannossa esitetään useita EU:n tasolla kehitettäviä aloitteita, tiedonannossa kannustetaan näin ollen näitä alueita ja niitä hallinnoivia jäsenvaltioita toimiin ja esimerkiksi käsittelemään erityispiirteitä monialaisten toimien ja välineiden avulla, kuten elpymis- ja palautumistukivälineen¹¹ ja koheesio politiikan rahastojen¹² avulla sekä teknisen tuen välineen¹³ kaltaisten horisontaalisten välineiden avulla. Lisäksi tiedonannossa ehdotetaan, että näihin alueisiin kiinnitetään erityistä huomiota asiaankuuluvien toimien yhteydessä, jotta saavutetaan

⁷ Eurostat, koodi: [proj_19rp3](#), Mayotten väkiluku vuonna 2020 oli 279 000, ja sen odotetaan olevan 782 000 vuonna 2100; Ranskan Guayanalan väkiluku vuonna 2020 oli 289 000, ja sen odotetaan olevan 591 000 vuonna 2100.

⁸ Eurostat, koodi: [proj_19rp3](#), Madeira, Azorit, Martinique ja Guadeloupe.

⁹ COM(2017) 623 final.

¹⁰ COM(2020) 104 final.

¹¹ [Elpymis- ja palautumistukiväline \(ec.europa.eu\)](#), asetus (EU) 2021/241.

¹² Asetus (EU) 2021/1058; asetus (EU) 2021/1057.

¹³ Asetus (EU) 2021/240.

20 tukijärjestelmää, joilla turvataan työpaikkoja ja yritystoimintaa Azoreilla ja Madeiralla. Lisäksi REACT-EU-väline käsittää syrjäisimmille alueille varatun 146 miljoonan euron määrärahan. Se lisätään osuuteen, jonka alueet saavat niitä hallinnoivien jäsenvaltioiden määrärahoista. Esimerkiksi lähes kolmannes Ranskan REACT-EU-määrärahoista (1,2 miljardia euroa 3,9 miljardista eurosta) kohdennettiin sen syrjäisimmille alueille vihreän ja digitaalisen siirtymän (esimerkiksi langaton lähiverkko Guadeloupelle) ja infrastruktuurin (esimerkiksi uusia kouluja Ranskan Guayanaan) tukemiseksi. Elpymis- ja palautumistukivälineellä, joka on NextGenerationEU-välineen²⁷ keskeinen osa, pyritään parantamaan jäsenvaltioiden palautumiskykyä ja tukemaan vihreää ja digitaalista siirtymää. Asiaankuuluviin kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiin sisältyy syrjäisimmille alueille tehtäviä investointeja, jotka liittyvät laajakaistaan, puhtaaseen energiaan ja liikenteeseen, rakennusten peruskorjaukseen, työmarkkinoille pääsyyn, koulutukseen, digitalisaatioon, sosiaalisiin vuokra-asuntoihin, ilmastonmuutokseen sopeutumiseen, katastrofien ennaltaehkäisyyn sekä katastrofivalmiuteen ja palautuvuuteen. Portugalin suunnitelmassa varataan erityisesti rahoitusta Azoreilla ja Madeiralla toteutettavia ilmastoon ja digitaaliseen siirtymään liittyviä toimia varten.

Komissio kannustaa asianomaisia jäsenvaltioita ja syrjäisimpiä alueita

- vastaamaan syrjäisimpien alueiden tarpeisiin ja parantamaan alueiden kaikkien alojen ja toimitusketjujen häiriönsietokykyä erityisesti elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntönnäpön ja koheesiopolitiikan ohjelmien yhteydessä; käyttämään REACT-EU-välinettä täysimääräisesti syrjäisimpien alueiden hyväksi ja vauhdittamaan täytäntönnäpönä.

Komissio

- kiinnittää talouspolitiikan eurooppalaisen ohjauksen yhteydessä asiaankuuluvissa maaraaporteissa erityistä huomiota syrjäisimpiin alueisiin kaikilla eri politiikan aloilla;
- ottaa syrjäisimpien alueiden toimitusketjujen häiriönsietokyvyn²⁸ huomioon asianmukaisen kriisivalmiuden ja kriisien hallinnan avulla sisämarkkinoiden hätäapuvälineen yhteydessä.

2. KESTÄVÄ JA OSALLISTAVA ELPYMINEN JA KASVU

Jotta voidaan varmistaa Euroopan elpymisen jatkuminen ja ottaa huomioon Venäjän Ukrainaan alkuvuodesta 2022 kohdistamasta hyökkäyksestä aiheutuva suuri epävarmuus, elpymiseen ja kasvuun tähtääviä strategioita on mukautettava kunkin syrjäisimmän alueen tarpeisiin. Näin voidaan vastata väestön erityistarpeisiin (2.1 luku), tukea eniten kärsineitä aloja ja monipuolistaa ja nykyaikaistaa taloutta hyödyntämällä vahvuuksia (2.2 luku) käyttäen perustana vihreää ja digitaalista siirtymää (2.3 luku).

2.1. ASETETAAN IHMISET ETUSIJALLE: OIKEUDENMUKAISET JA TASAPUOLISET MAHDOLLISUUDET KAIKILLE

Syrjäisimmillä alueilla on EU:n alueista keskimäärin eniten köyhyyttä, luku- ja kirjoitustaidottomuutta, työttömyyttä sekä työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevia nuoria (NEET-nuoret) ja alhaisin koulutustaso. Joillakin näistä alueista monilta ihmisiltä puuttuu

²⁷ Neuvoston asetus (EU) 2020/2094.

²⁸ Euroopan alueiden komitean lausunnossa CDR 3319/2020 todetaan, että kriisi aiheutti vakavan ongelman elintarvikkeiden jakelulle syrjäisimmillä alueilla.

puhdas vesi, kunnollinen asunto, sähkö, koulutus, terveydenhuolto, julkinen liikenne ja internetyhteys.

Elpymisen yhteydessä on asetettava ihmiset etusijalle, jotta syrjäisimpien alueiden väestön elämänlaatu saadaan lähemmäs EU:n ja kansallista keskiarvoa. Elpymiseen liittyvillä toimilla olisikin ensimmäiseksi autettava lievittämään köyhyyttä, vastaamaan ihmisten perustarpeisiin ja erityisesti luomaan mahdollisuuksia lapsille ja nuorille yhdenmisen lähestymistavan avulla. Tämä käsittää kansalliset toimet sekä perusinfrastruktuuriin, laadukkaisiin julkisiin palveluihin ja hallinnollisiin valmiuksiin tehtävät investoinnit, joita täydennetään EU:n toimilla ja varoilla. Tässä yhteydessä on tärkeää tukea syrjäisimpiä alueita Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa ja Porton huippukokouksessa asetettujen vuoteen 2030 mennessä saavutettavien työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien tavoitteiden²⁹ saavuttamisessa.

Köyhyyden vähentäminen sekä tasa-arvon ja osallistumisen edistäminen

Köyhyysriskissä olevien osuus³⁰ oli vuonna 2019 Kanariansaarilla 28,5 prosenttia, Azoreilla 31,8 prosenttia ja Madeiralla 27,8 prosenttia eli selvästi EU:n ja kansallisia keskiarvoja suurempi. Guadeloupen köyhyysaste (34 prosenttia) on yli kaksinkertainen Manner-Ranskaan (14 prosenttia) verrattuna.³¹ Réunionin maaseutualueilla joka toinen ihminen elää köyhyysrajan alapuolella.³² Lapsilla ja muilla heikossa asemassa olevilla ryhmillä, kuten vanhuksilla, köyhyysriski on suurempi. Esimerkiksi vuonna 2017 Mayottella kahdeksan lasta kymmenestä ja Ranskan Guayanassa kuusi lasta kymmenestä eli köyhyysriskissä olevassa taloudessa.³³

Lisäksi sukupuolten välinen työllisysero on paljon EU:n keskiarvoa suurempi syrjäisimmillä alueilla. Ero on erityisen suuri Mayottella, jossa työllisten³⁴ naisten prosenttiosuus (23,9 prosenttia) on noin puolet työllisten miesten prosenttiosuudesta (41,9 prosenttia). Naisten työttömyys³⁵ on miesten työttömyyttä yleisempää kaikilla syrjäisimmillä alueilla Réunionia lukuun ottamatta. Edistämällä naisten osallistumista työmarkkinoille voidaan nostaa työllisyysastetta ja edistää siten Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin 78 prosentin työllisyystavoitteen saavuttamista vuoteen 2030 mennessä. Tämä edellyttää asianmukaisia työ- ja yksityiselämän tasapainottamista tukevia toimenpiteitä sekä laadukasta varhaiskasvatusta ja pitkäaikaishoitoa.

Tässä yhteydessä on välttämätöntä toteuttaa toimia, joilla pyritään kuroma umpeen sukupuolierot työllisyydessä, hoitovastuussa, palkoissa ja päätöksenteossa ja poistamaan sukupuolistunut väkivalta³⁶, kuten sukupuolten tasa-arvostrategiassa³⁷ todetaan. Myös lasten oikeuksia koskevaa EU:n strategiaa³⁸ ja eurooppalaista lapsitakuuta³⁹ voidaan käyttää sellaisten aloitteiden etenemissuunnitelmina, joilla pyritään suojelemaan syrjäisimpien alueiden lapsia ja auttamaan heitä käyttämään oikeuksiaan. EU:n koheesiopolitiikan rahastoista – kuten Euroopan

²⁹ [Porto Social Summit – Porto Social Commitment \(2021portugal.eu\)](https://portosocialsummit.eu/): vuoteen 2030 mennessä vähintään 78 prosentin 20–64-vuotiaista olisi oltava työllisiä, vähintään 60 prosentin aikuisista olisi osallistuttava vuosittain koulutukseen ja köyhyysriskissä olevien määrää olisi vähennettävä vähintään 15 miljoonalla ihmisellä.

³⁰ Eurostat, koodi: [ilc_peps11](#), keskiarvot: Portugali 17,2 ja Espanja 20,7.

³¹ INSEE [Analyses Guadeloupe No 43](#), 2020.

³² INSEE [Niveaux de vie et pauvreté à La Réunion en 2017 No 169](#), 2020.

³³ INSEE [Première No 1804](#), 2020.

³⁴ Eurostat, koodi: [LFST_R_LFE2EMPRTN](#).

³⁵ Eurostat, koodi: [LFST_R_LFU3RT](#), 2020.

³⁶ COM(2022) 105 final.

³⁷ COM(2020) 152 final.

³⁸ COM(2021) 142 final.

³⁹ Neuvoston suositus (EU) 2021/1004.

aluekehitysrahastosta (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+) – voidaan tukea näiden tavoitteiden saavuttamista. Esimerkiksi vuosina 2014–2020 EAKR:stä myönnettiin 82 miljoonaa euroa tukea Madeiran ja Azorien lastenhoito- ja sosiaalipalveluinfrastruktuuria varten. ESR+:n investoinneilla voidaan auttaa syrjäisimmillä alueilla vähentämään köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä ja tarjoamaan elintarvikeapua ja materiaalista apua vähävaraisimmille.

Komissio kannustaa asianomaisia jäsenvaltioita ja syrjäisimpiä alueita

- asettamaan **Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin** täytäntöönpanolle syrjäisimmillä alueilla tavoitteita, joilla edistetään pilarin yleistavoitteiden saavuttamista; varmistamaan, että tässä yhteydessä toteutettavilla toimenpiteillä vastataan näiden alueiden erityishaasteisiin; hyödyntämään täysipainoisesti EAKR:n ja ESR+:n varoja, myös syrjäisimmille alueille myönnettävää erityistä lisämäärärahaa, pilarin päämäärien, tavoitteiden ja toimien käsittelemiseksi;
- kehittämään kansallisissa politiikoissa toimenpiteitä, joilla pyritään **vähentämään köyhyyttä** näillä alueilla ja joissa keskitytään heikossa asemassa oleviin ryhmiin, kuten vanhuksiin; arvioimaan, miten uudistukset vaikuttavat köyhyyteen ja eriarvoisuuteen;
- kiinnittämään erityistä huomiota syrjäisimpien alueiden erityispiirteisiin pannessaan näillä alueilla täytäntöön **nuorisotakuuta ja lapsitakuuta**, erityisesti eurooppalaista lapsitakuuta koskevia toimintasuunnitelmia;
- käyttämään kansallisia ja EU:n varoja, erityisesti ESR+:aa, toimiin, joilla tuetaan köyhyys- tai syrjäytymisriskissä olevia, sukupuolten tasapuolista osallistumista työmarkkinoille, vammaisten henkilöiden sosiaalista osallisuutta edistävää työhönpääsyä, tasavertaisia työoloja ja -ehtoja sekä väkivallan uhrien suojelua.

Komissio

- tukee syrjäisimpiä alueita **Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin** täytäntöönpanossa; ottaa niiden erityispiirteet huomioon pilaria koskevaan toimintasuunnitelmaan liittyvissä aloitteissa; seuraa täytäntöönpanoa talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson avulla; tukee täytäntöönpanoa koskevia korkean tason keskusteluja näillä alueilla;
- arvioi syrjäisimpiä alueita koskevaa ulottuvuutta tarkastellessaan **eurooppalaisen lapsitakuun** täytäntöönpanoa varten laadittuja kansallisia toimintasuunnitelmia tavoitteenaan varmistaa, että lapsilla on näillä alueilla samat mahdollisuudet kuin muualla EU:ssa, ja tukee parhaiden käytäntöjen vaihtoa;
- arvioi näiden alueiden toimia, joilla pyritään **vähentämään köyhyyttä**, edistämään yhteiskuntaan integroitumista ja tasa-arvoa ja ehkäisemään ja torjumaan naisiin kohdistuvaa väkivaltaa⁴⁰;
- tukee ESR+:n avulla toimia, joilla pyritään vähentämään sosiaalista syrjäytymistä; seuraa sosiaalista osallisuutta edistävien strategioiden (esimerkiksi välttämättömien palvelujen saatavuus) täytäntöönpanoa;
- tukee syrjäisimpien alueiden osallistumista eurooppalaisen yhteisötalouden alueet -verkostoon ja Euroopan yhteisötaloushankkeet -järjestelmään.

⁴⁰ COM(2022) 105 final.

Asianmukaisen asumisen, veden, internetyhteyksien sekä kohtuuhintaisten liikennepalvelujen ja energian saatavuus

Joillakin syrjäisimmillä alueilla monilta ihmisiltä puuttuvat asianmukaiset elinolot eikä heillä ole mahdollisuutta saada peruspalveluja. Ranskan Guayanassa 53 prosenttia väestöstä asuu ahtaissa asunnoissa (Manner-Ranskassa 8 prosenttia), ja Mayottella 56 prosenttia asunnoista on ahtaasti asuttuja.⁴¹ Veden saatavuudessa on joillakin alueilla puutteita: Mayottella kolmanneksella kotitalouksista ei ole juoksevaa vettä⁴², Ranskan Guayanassa yli 30 prosentilla väestöstä ei ole kuumaa vettä⁴³ ja Guadeloupella ihmisillä ei ole jatkuvasti vettä saatavilla, koska jakeluverkossa on vuotoja⁴⁴. Koska Venäjän hyökkäys Ukrainaan on pahentanut energian hintojen nousua, sähköstä on vaarassa tulla monille kohtuuttoman kallista. Julkisen liikenteen puute heikentää palvelujen saatavuutta sekä koulutus- ja työmahdollisuuksia.

Koheesiopolitiikan rahastoilla on suuri merkitys joidenkin perustarpeiden täyttämisen kannalta. Esimerkiksi vuosina 2014–2020 EAKR:stä ja koheesiorahastosta⁴⁵ tuettiin kestäväan kaupunkiliikenteeseen, veteen ja energiaan liittyvää infrastruktuuria Madeiralla ja Azoreilla 116 miljoonalla eurolla. Portugalin ja Ranskan elpymis- ja palautumissuunnitelmiin sisältyy sosiaaliin vuokra-asuntoihin tehtäviä investointeja. Ihmisten perustarpeisiin vastaaminen edellyttää infrastruktuuriin tehtäviä merkittäviä kansallisia investointeja, joita täydennetään EU:n varoilla. Tämä on otettava huomioon EU:n rahastojen ohjelmasuunnittelussa ja Verkkojen Eurooppa -välineen (CEF)⁴⁶ kaltaisten EU:n ohjelmien rahoitushakemuksissa.

Komissio kannustaa asianomaisia jäsenvaltioita ja syrjäisimpiä alueita

– varmistamaan mahdollisuuden asianmukaiseen ja kohtuuhintaiseen asumiseen, veteen, sähköön, liikennepalveluihin ja internetyhteyksiin; tarkastelemaan kansallisten talousarvioiden sekä EU:n varojen ja välineiden, kuten koheesiopolitiikan rahastojen, välisiä synergioita; asettamaan alueellisen tason tavoitteita perustarpeiden täyttämiseksi.

Komissio

– tukee syrjäisimpiä alueita ja niitä hallinnoivia jäsenvaltioita saavuttamaan ihmisten perustarpeisiin vastaamiseksi synergiaa kansallisten talousarvioiden sekä EU:n eri rahastojen ja ohjelmien – kuten EAKR:n, ESR+:n, koheesiorahaston ja Verkkojen Eurooppa -välineen – välillä.

Terveydenhuollon saatavuus

Vaikka syrjäisimpien alueiden terveydenhuoltojärjestelmien välillä on huomattavia eroja, järjestelmille ovat ominaisia kansallista ja EU:n keskiarvoa pienemmät kapasiteetti ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden määrä⁴⁷. Covid-19-pandemia on osoittanut näiden

⁴¹ [France Info, INSEEn tietojen pohjalta](#)

⁴² INSEE [Analyses Mayotte No 18](#), 2019.

⁴³ INSEE [Dossier Guyane No 10](#), 2020.

⁴⁴ Vuonna 2019 infrastruktuuriongelmista aiheutunut keskimääräinen vesihävikki oli Guadeloupella 63 prosenttia. Kaksi kolmannelta vedenpuhdistamoista ei ole tyydyttävässä kunnossa. [Eau et assainissement – Rapport chiffres clés \(guadeloupe.developpement-durable.gouv.fr\)](#).

⁴⁵ Koheesiorahastosta myönnetään tukea Portugalin syrjäisimmille alueille.

⁴⁶ Asetus (EU) 2021/1153.

⁴⁷ Eurostat, koodi: [HLTH_RS_PRSRG](#), Mayottella on 81 lääkäriä 100 000:ta ihmistä kohti ja Ranskan Guayanassa 219; EU:n keskiarvo on 391.

alueiden suuren haavoittuvuuden ja eristyneisyyden. Lisäksi näillä alueilla elinajanodote⁴⁸ on lyhyt ja imeväisyyskuolleisuus⁴⁹ erityisen korkea, ja alueet kärsivät trooppisten tautien epidemioista ja saastumisesta⁵⁰. On tärkeää vahvistaa lääketieteellisiä valmiuksia, parantaa terveydenhuollon saatavuutta, terveyden edistämistä ja tautien ennaltaehkäisyä ja vahvistaa pandemiavalmiutta.

Koheesiopolitiikan rahastoista sekä elpymis- ja palautumistukivälineestä voidaan myöntää tukea esimerkiksi infrastruktuuria, laitteistoja, lääketieteellistä koulutusta ja digitaalisia terveystukitoimia varten. Esimerkiksi Ranskan elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyy syrjäisimpien alueiden sairaaloiden nykyaikaistamiseen tehtäviä investointeja. EU4Health-ohjelmasta⁵¹ voidaan tukea toimia, joilla pyritään vähentämään terveydenhuollon saatavuuteen liittyvää eriarvoisuutta ja vahvistamaan kriisivalmiutta, sähköisiä terveystukitoimia, terveyden edistämistä ja tautien ennaltaehkäisyä. Myös Interreg-aloitteesta⁵² – joka on keskeinen EU:n alueiden ja niiden naapureina olevien EU:n ulkopuolisten maiden välistä yhteistyötä edistävä väline – voidaan tukea terveyttä koskevaa yhteistyötä. Lisäksi Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta tuetaan digitaalista infrastruktuuria, joka edistää kuvantamis- ja genomitietojen saatavuutta diagnosointia ja hoitoa varten.

Komissio kannustaa asianomaisia jäsenvaltioita ja syrjäisimpiä alueita

- tukemaan terveydenhuoltojärjestelmien kehittämistä ja terveydenhuoltopalvelujen saatavuutta ja kehittämään sähköisiä terveystukitoimia, joilla lievitetään terveydenhuollon ammattihenkilöiden pulaa ja korjataan terveydenhuollon digitalisaation puutteita;
- osallistumaan erityisesti EU4Health-ohjelman toimiin, jotka koskevat terveyteen liittyvän eriarvoisuuden vähentämistä, kriisivalmiutta ja -toimia, sähköisiä terveystukitoimia, terveyden edistämistä ja tautien ennaltaehkäisyä, terveydenhuollon saatavuutta ja trooppisia tauteja; jäsenvaltioita käsittelemään EU4Health-ohjelman toimiin osallistuessaan syrjäisimpien alueidensa erityistarpeita;
- tekemään yhteistyötä komission terveyshätätilanteiden valmiusviranomaisen kanssa, jotta voidaan varmistaa kriittisten lääkintätarvikkeiden saanti kriisin aikana, ja Euroopan tautien ehkäisy- ja valvontakeskuksen kanssa terveysuhkiin varautumista ja niihin reagoimista koskevissa asioissa;
- hyödyntämään Interreg-ohjelmia alueilla tehtävään terveyttä koskevaan yhteistyöhön.

Komissio

- ottaa yhteyttä syrjäisimpien alueiden sidosryhmiin niiden ottamiseksi mukaan **EU4Health-ohjelman vuotuisten työohjelmien** valmisteluun ja myöhempiin tiedotustilaisuuksiin, jotta voidaan helpottaa alueiden osallistumista eri toimiin; harkitsee syrjäisimpiä alueita koskevia kohdennettuja toimia⁵³;
- ottaa syrjäisimmät alueet mukaan **keskusteluihin**, joissa käsitellään alueita erityisesti

⁴⁸ Eurostat, koodi: [DEMO_R_MLIFEXP](#), elinajanodote on Azoreilla ja Madeiralla 78,8 vuotta; Portugalin keskiarvo on 81,9 vuotta. ESR.

⁴⁹ Eurostat, koodi: [DEMO_R_MINFIND](#), imeväisyyskuolleisuus on Ranskan Guayanassa (9,7) lähes kolminkertainen EU:n keskiarvoon (3,4) verrattuna.

⁵⁰ EU:ssa vuonna 2003 kielletty ja Karibian alueella aiemmin käytetty kasvinsuojeluaine, klooridekoni, on yhteydessä lisääntyneeseen syövän esiintyvyyteen.

⁵¹ Asetus (EU) 2021/522.

⁵² Asetus (EU) 2021/1059.

⁵³ [Jäsenvaltioiden ja syrjäisimpien alueiden tammikuussa 2022 antama yhteinen kannanotto \(outr-mer.gouv.fr\)](#).

kiinnostavia aloitteita, kuten rokotusta, syöpää ja mielenterveyttä koskevia aloitteita;

- kehottaa syrjäisimpien alueiden valtiosta riippumattomia järjestöjä ja muita sidosryhmiä liittymään niille tarkoitettuun **terveyspolitiikkafoorumiin**;
- parantaa terveydenhuollon saavutettavuutta, laatua ja kestävyyttä ESR+:n ja EAKR:n avulla;
- käsittelee syrjäisimpien alueiden erityisiä haavoittuvuuksia komission terveyshätätilanteiden valmiusviranomaisen työohjelmissa;⁵⁴
- tukee syövän ennaltaehkäisyyn, seulontaan, diagnosointiin ja hoitoon liittyvän eriarvoisuuden vähentämiseen tähtäävän EU:n syöväntorjuntasuunnitelman mukaisten toimien täytäntöönpanoa.

Mahdollisuuksia nuorille: koulutusta sekä tukea työllistymiseen ja yrittäjyyteen

Syrjäisimmillä alueilla nuorisotyöttömyysaste on korkea, ja ne kärsivät aivovuodosta. Työkäisistä nuorista on työttömänä yli 50 prosenttia Kanariansaarilla ja Mayottella ja noin 40 prosenttia Guadeloupella, Martiniquella ja Réunionilla, mikä on paljon enemmän kuin EU:n keskiarvo 16 prosenttia. Näillä alueilla on erityisen paljon työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevia nuoria (NEET-nuoria; 33,6 prosenttia Ranskan Guayanassa ja 24,6 prosenttia Réunionilla eli kolmin- ja kaksinkertaisesti Ranskan ja EU:n keskiarvoihin verrattuna) ja koulunkäynnin varhain keskeyttäneitä nuoria⁵⁵ (27 prosenttia Azoreilla eli kolminkertaisesti Portugalin keskiarvoon 8,9 prosenttia verrattuna).

Lisäksi koulutustaso on näillä alueilla alhaisempi kuin muilla alueilla. Luku- ja kirjoitustaidottomuus on yleistä Ranskan syrjäisimmillä alueilla: lukemisvaikeuksia on alueen mukaan 17-vuotiaista 30–73 prosentilla (mikä on paljon kansallista keskiarvoa 9,6 prosenttia enemmän).⁵⁶ Tässä yhteydessä EU:n tuen painopisteitä ovat koulutuksen ja elinikäisen oppimisen tukeminen vuonna 2021 järjestetyn julkisen kuulemisen tulosten mukaisesti. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevassa toimintasuunnitelmassa pyritään pienentämään NEET-nuorten osuus vuoden 2019 arvosta 12,6 prosenttia 9 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä erityisesti parantamalla heidän työllistymisnäkömiään. Jäsenvaltiot ovat nuorisotakuun puitteissa sitoutuneet varmistamaan, että nuorille tarjotaan työ-, koulutus-, oppisopimus- tai harjoittelupaikka neljän kuukauden kuluessa koulutuksen päättämisestä tai työttömäksi joutumisesta.

Tässä yhteydessä EU tukee osaamisen kehittämistä syrjäisimmillä alueilla useilla eri välineillä. Vuosina 2021–2027 ESR+:sta tuetaan koulutusta, koulunkäynnin keskeyttämisen ehkäisemistä ja uraohjausta sekä nuorten työllisyyttä, yrittäjyyttä ja yritysten perustamista. Vähintään 12,5 prosenttia ohjelmien määrärahoista varataan nuorten tukemiseen. Myös elpymis- ja palautumissuunnitelmat ovat tärkeässä asemassa. Esimerkiksi Ranskan elpymis- ja palautumissuunnitelmassa tuetaan Guadeloupen ja Réunionin korkeakouluja. Vuosina 2014–2020 lähes 25 000 ihmistä osallistui Martiniquella ESR:n rahoittamaan koulutukseen. ESR+:n uudella syrjäisimmille alueille myönnettävällä lisämäärärahalta tuetaan ammatillista koulutusta, oppisopimuskoulutusta, koulusta työelämään siirtymistä, nuorten työllisyyttä ja liikkuvuutta. ESR+:n työllisyyden ja sosiaalisen innovoinnin toimintalohkosta voidaan tukea

⁵⁴ Julkiseen kuulemiseen vastanneiden esittämien ehdotusten mukaisesti.

⁵⁵ Eurostat, koodi: [EDAT_LFSE_16](#).

⁵⁶ [Convention Nationale des Associations de Protection de l'Enfant, La protection de l'enfance en Outre-mer. Etat des lieux et phenomenes émergents \(cnape.fr\)](#).

yhteiskunnallisten yritysten rahoituksen saantia ja edistää työvoiman liikkuvuutta ja työllisyystoimien nykyaikaistamista. Rahastosta tuettava uusi ALMA-aloite (Aim, Learn, Master, Achieve) on aktiivista osallistamista koskeva aloite, jolla autetaan muita heikommassa asemassa olevia NEET-nuoria saamaan ammatillista kokemusta ulkomailta ja kokemusta työmarkkinoille siirtymistä ja yhteiskuntaan osallistumista varten. Aloitteen tavoitteena on erityisesti saada mukaan nuoria maaseutualueilta sekä syrjäisiltä ja vähemmän kehittyneiltä alueilta ja tarjota heille työhön liittyvä oppimiskokemus toisessa jäsenvaltiossa. Aloitteella voidaan tukea myös syrjäisimpien alueiden nuorten mahdollisuuksia päästä EU:n ulkopuolisiin naapurimaihin ja mantereelle.

Euroopan nuorison teemavuoden 2022 aikana voimaannutetaan nuoria erilaisten aloitteiden avulla. Näihin sisältyy myös uusi aloite, joka on tarkoitettu vain syrjäisimpien alueiden nuorille. Erasmus+ -ohjelmasta⁵⁷ myönnetään lisätukea näiden alueiden opiskelijoille ulkomailla opiskelua varten. Tämä käsittää myös yhteistyön EU:n ulkopuolisten naapurimaiden kanssa. Vuosina 2014–2020 yhteensä 28 500 ihmistä kaikilta syrjäisimmillä alueilta osallistui Erasmus+ -ohjelman liikkuvuushankkeisiin.⁵⁸ Komissio auttaa osallisuus- ja moninaisuusstrategian avulla näiden alueiden nuoria osallistumaan Erasmus+ -ohjelmaan ja Euroopan solidaarisuusjoukkoihin. Lisäksi on tärkeää kannustaa näiden alueiden nuoria tutkijoita ja tukea heidän osallistumistaan EU:n Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan eli tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaan⁵⁹ ja luoda nuorille houkuttelevia työllistymismahdollisuuksia näiden kotiseudulla. Komissio valmistelee parhaillaan myös aloitetta, jotta voidaan lieventää aivovuotoon liittyviä haasteita siitä kärsivillä EU:n alueilla, kuten syrjäisimmillä alueilla, ja löytää mahdollisia ratkaisuja.

Komissio kannustaa asianomaisia jäsenvaltioita ja syrjäisimpiä alueita

- perustamaan EU:n varoja hyödyntäen ja sukupuolten tasa-arvoon liittyvät näkökohdat huomioon ottaen syrjäisimpien alueiden nuorten oppisopimuskoulutusta, työpaikkojen säilyttämistä ja palkkausta varten järjestelmiä nuorisotakuun puitteissa; sisällyttämään ALMA-aloitteen ESR+:n ohjelmiin; kokeilemaan digitaalisen koulutuksen malleja;
- määrittämään osaamistarpeita syrjäisimmillä alueilla; hyödyntämään ESR+:aa, myös 370 miljoonan euron lisämäärärahaa, nuorten koulutuksen, liikkuvuuden ja työllisyyden parantamiseen;
- tarjoamaan uraohjausta nuorille; ottamaan huomioon sukupuolten tasa-arvoon liittyvät näkökohdat; perustamaan keskitettyjä palvelupisteitä, jotta voidaan auttaa ensimmäisen työpaikan saamisessa;
- hyödyntämään Interreg-ohjelmia, jotta voidaan kehittää edelleen alueellisia oppimiseen liittyviä liikkuvuusjärjestelmiä synergiassa Erasmus+ -ohjelman kanssa.

Komissio

- luo EAKR:n puitteissa annettavalla komission johtamalla teknisellä tuella osana Euroopan nuorison teemavuotta 2022 avustusjärjestelmän, jonka talousarvio on miljoona euroa, joka tarjoaa nuorille mahdollisuuksia suunnitella ja toteuttaa paikallisia hankkeita ja jossa kiinnitetään erityistä huomiota tasa-arvoon ja osallistumiseen;
- ottaa näiden alueiden erityispiirteet huomioon ESR+:n vuotuisissa työohjelmissa; tukee

⁵⁷ Asetus (EU) 2021/817.

⁵⁸ Koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosaston tulostaulu.

⁵⁹ Asetus (EU) 2021/695.

alueita ESR+:n uuden lisämäärärahan käytössä ja seuraa lisämäärärahan käyttöä;

- huomioi syrjäisimpien alueiden erityispiirteet **Erasmus+ -ohjelman työohjelmissä** ja tukee alueiden osallistumista niihin, myös EU:n ulkopuolisten maiden kanssa toteutettaviin vaihtoihin⁶⁰, **Eurooppalaiset yliopistot -lippulaiva-aloitteeseen** ja ammatillisen koulutuksen huippuyksiköihin;
- tekee yhteistyötä kansallisten virastojen kanssa, jotta voidaan tukea edelleen syrjäisimpien alueiden nuorten osallistumista **Erasmus+ -ohjelmaan** ja **Euroopan solidaarisuusjoukkoihin**;
- antaa räätälöityä tietoa, jotta voidaan tukea syrjäisimpien alueiden osallistumista nuorille suunnattuun, vapaaehtoistyöhön keskittyvään Interreg Volunteer Youth -aloitteeseen esimerkiksi naapurimaissa;
- huomioi syrjäisimpien alueiden erityispiirteet Tie koulumenestykseen -aloitteessa, jolla pyritään vähentämään koulunkäynnin varhaista keskeyttämistä;
- ottaa syrjäisimpien alueiden erityispiirteet huomioon tulevassa aloitteessa, jolla pyritään lieventämään aivovuotoon liittyviä haasteita.

2.2. HYÖDYNNETÄÄN VAHVUUKSIA, KÄSITELLÄÄN RAJOITUKSIA, KESKITYTÄÄN KESKEISIIN ALOIHIN

Syrjäisimmät alueet eroavat huomattavasti toisistaan. Kullakin alueella on omat rajoituksensa ja vahvuutensa, jotka vaihtelevat maataloudesta tai matkailusta siniseen talouteen tai avaruusalaan. Talouskehitys vaihtelee huomattavasti aina Mayotten (BKT 30 prosenttia EU:n keskiarvosta) ja Ranskan Guayan (46 prosenttia) kehityksestä Madeiran (69 prosenttia) ja Martiniquen (76 prosenttia) kehitykseen asti. Tämä voimakas eriytyminen edellyttää räätälöityjä aluekehitysstrategioita. Elpymisen ja kasvun kannalta on keskeistä monipuolistaa alueiden taloutta keskittymällä niiden lisäarvoon alueiden hyväksymien älykkään erikoistumisen strategioiden mukaisesti.

Covid-19-kriisi sekä Venäjän Ukrainaan kohdistamasta hyökkäyksestä johtuva nykyinen energian ja elintarvikkeiden hintojen nousu paljastivat näiden syrjäisten alueiden tarpeen kehittää jonkinasteinen riippumattomuus maatalouden ja energiahuollon osalta ja monipuolistaa lähteitä. Kyky tuottaa elintarvikkeita ympäristöystävällisesti tarjoaa mahdollisuuden monipuolistaa ja viherryttää alaa ja luoda laadukkaita työpaikkoja. Vastaavasti esimerkiksi aurinko- tai tuulienergiaan perustuvien puhtaan energian tuotantolaitosten avulla voidaan välttää energiapula ja irrottaa alueiden energialähteiden yhdistelmä hiilestä.

Tutkimus, innovointi ja älykäs erikoistuminen

Syrjäisimmät alueet päivittävät parhaillaan älykkään erikoistumisen strategioitaan⁶¹, jotta voidaan edistää innovointia lupaavimmilla aloilla. Tällaisia aloja ovat maatalous- ja elintarvikeala, biotalous, kestävä sininen talous, trooppisia tauteja koskeva koulutus ja tutkimus, matkailu ja luovat alat. Tutkimuksen ja innovoinnin (T&I) edistäminen voi auttaa näitä alueita hyödyntämään vahvuuksiaan ja integroitumaan eurooppalaiseen tutkimusalueeseen (ERA).

⁶⁰ Euroopan parlamentti, Euroopan alueiden komitea ja syrjäisimpien alueiden johtajien kokous (CPRUP) kehottavat toteuttamaan toimenpiteitä, joilla lisätään syrjäisimpien alueiden osallistumista Erasmus+ -ohjelmaan ja edistetään naapurimaiden kanssa toteutettavia vaihtoja.

⁶¹ COM(2017) 376 final.

Komissio pyrkii parantamaan huippuosaamisen käyttömahdollisuuksia ja kaventamaan innovaatiokuilua.⁶² Edellisessä tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmassa ”Horisontti 2020” autettiin syrjäisimpiä alueita kehittämään tutkimusvalmiuksiaan FORWARD-hankkeen⁶³ avulla. Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa osa-alue ”osallistumisohjan laajentaminen ja huippuosaamisen levittäminen”, jolla tuetaan tutkimuksessa jäljessä olevia maita, ulotettiin koskemaan kaikkia syrjäisimpiä alueita. Horisontti Eurooppa -puiteohjelman viimeaikaiset hanke-ehdotuspyynnöt, kuten meriluonnon monimuotoisuutta tai ekosysteemien ennallistamista koskevat ehdotuspyynnöt, vastaavat syrjäisimpien alueiden erityispiirteitä. Olisi hyödynnettävä EAKR:n ja Horisontti Eurooppa -puiteohjelman välistä synergiaa, esimerkiksi kumulatiivista rahoitusta ja huippuosaamismerkinnän saaneille hankkeille myönnettävää tukea. Lisäksi Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa edistetään kansallisten tutkimus- ja innovointiohjelmien yhteistoimintaa, joten valtiot voivat määrittellä yhteisiä prioriteetteja syrjäisimmille alueilleen ja toteuttaa yhteisiä ehdotuspyyntöjä. Horisontti Eurooppa -puiteohjelman missio ”Ennallistetaan valtameriä ja vesistöjä vuoteen 2030 mennessä” tarjoaa lisämahdollisuuksia edistää paikallista tutkimusta ja innovointia.

EAKR:stä tuetaan innovointia pääohjelmien, Interreg-ohjelmien ja alueiden välisiä innovaatioinvestointeja koskevan aloitteen kautta. Viimeksi mainitun tuella laajennetaan alueiden välisiä hankkeita älykkään erikoistumisen aloilla. Myös Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston (EMKVR)⁶⁴ tuella edistetään tutkimuksen, innovoinnin ja teknologian käyttöönottoa sinisessä taloudessa, ja BlueInvest-foorumi⁶⁵ ja -rahasto tarjoavat investointivalmiuteen liittyviä palveluja.

Komissio kannustaa asianomaisia jäsenvaltioita ja syrjäisimpiä alueita

- hyödyntämään Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa osallistumisohjan laajentamista koskevan osa-alueen tarjoamia mahdollisuuksia ja osallistumaan syrjäisimpien alueiden kannalta keskeisiä aiheita koskeviin hanke-ehdotuksiin;
- käynnistämään prosessin, jossa määritellään yhteiset painopisteet tutkimusrahoittajien Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa tekemälle ohjelmaston yhteistoiminnalle;
- tarkistamaan ja toteuttamaan älykkään erikoistumisen strategioita; hyödyntämään alueiden välisten älykkään erikoistumisen kumppanuuksien ja arvoketjujen tarjoamia mahdollisuuksia.

Komissio

- laatii syrjäisimmille alueille räätälöidyn ehdotuspyynnön **alueiden välisiä innovaatioinvestointeja koskevan aloitteen vuosien 2023 ja 2024 työohjelman** yhteydessä;
- **ehdottaa** – jollei FORWARD-hankkeen tuloksista muuta johdu – syrjäisimpien alueiden ehdotuksen mukaisesti **Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan sisältyvän osallistumisohjan laajentamista koskevan osa-alueen puitteissa erityistä koordinointia ja tukitoimeja**, jotta voidaan aktivoida edelleen paikallisia tutkimus- ja innovaatioyhteisöjä esimerkiksi paikallisten tutkijoiden toteuttamien, näille alueille ominaisia sosioekonomisia aiheita koskevien hankkeiden avulla;
- tukee syrjäisimpiä alueita älykkään erikoistumisen strategioiden laatimisessa ja

⁶² COM(2020) 628 final.

⁶³ [FORWARD Fostering research excellence in EU outermost regions \(forward-h2020.eu\)](https://forward-h2020.eu)

⁶⁴ Asetus (EU) 2021/1139.

⁶⁵ [BlueInvest \(ec.europa.eu\).](https://ec.europa.eu/blueinvest/)

toteuttamisessa ja antaa räätälöityä tukea vuoden 2022 loppuun mennessä käynnistettävän **käytäntöyhteisön** välityksellä;

- varmistaa, että Horisontti Eurooppa -puiteohjelman seuraaviin työohjelmiin sisältyy syrjäisimpien alueiden kannalta merkityksellisiä aiheita.

Liikkuvuus, liikenne, matkailu ja kulttuuri

Syrjäisimmät alueet ovat tavaroiden kuljetuksen ja toimituksen osalta riippuvaisia lento- ja meriliikenneyhteisistä. Liikenneyhteydet alueiden sisällä ja manner-Eurooppaan ovat välttämättömiä ihmisille, jotta heillä on mahdollisuus koulutukseen ja työssäkäyntiin, sekä yritystoiminnalle, kaupalle ja matkailulle. Matkailun osuus alueiden taloudesta on merkittävä (35 prosenttia BKT:stä Kanariansaarilla⁶⁶ ja neljännes BKT:stä Madeiralla), ja ala kärsi pahoin covid-19-kriisistä⁶⁷. Madeiralla matkailualan yrityksillä oli 61 prosenttia vähemmän asiakkaita, joten tulot laskivat 64 prosenttia vuonna 2020 vuoteen 2019 verrattuna.⁶⁸

Useanlaisilla EU:n varoilla voidaan tukea liikkuvuutta, liikennettä ja matkailua. Verkkojen Eurooppa -välineestä voidaan yhteisrahoittaa liikenneinfrastruktuuria. Välineen työohjelmassa tuetaan erityisesti merisatamia syrjäisimpien alueiden yhteyksien parantamiseksi. Komission ehdotuksessa Euroopan laajuista liikenneverkkoa (TEN-T) koskevan asetuksen tarkistamiseksi⁶⁹ otetaan huomioon syrjäisimpien alueiden yhteystarpeet. Ehdotuksessa lisätään TEN-T-verkon karttoihin näiden alueiden satamat, kaupunkisilmukohdat ja tiet, joten niihin liittyvät toimet voivat vastaisuudessa saada tukea Verkkojen Eurooppa -tukivälineestä. Näillä alueilla voidaan käyttää EAKR:n ja koheesiorahaston⁷⁰ tukea lentoasemainfrastruktuuriin ja matkailualan tukemiseen. Esimerkiksi Espanjan elpymis- ja palautumissuunnitelmassa tuetaan infrastruktuuriin ja markkinointiin tehtäviä investointeja, joilla pyritään edistämään matkailun palautumista.

Sen ottamiseksi huomioon, että syrjäisimmät alueet ovat erittäin riippuvaisia lentoliikenneyhteisistä, kaikki lennot syrjäisimmiltä alueilta Euroopan talousalueelle on vapautettu EU:n päästökauppajärjestelmän (ETS) vaatimuksista vuoden 2023 loppuun asti.⁷¹ Komissio ehdotti vuonna 2021, että syrjäisimpien alueiden ja niitä hallinnoivien jäsenvaltioiden väliset lennot vapautettaisiin päästökauppajärjestelmän vaatimuksista vuoteen 2030 asti.⁷² Matkailun siirtymäpolku⁷³ ohjaa matkailualan vihreää ja digitaalista siirtymää sekä palautumista ehdotetuilla toimilla, jotka syrjäisimmät alueet voivat toteuttaa. Lisäksi komissio tuki kulttuurialaa syrjäisimmille alueille sekä merentakaisille maille ja alueille (MMA)⁷⁴ suunnatulla

⁶⁶ [Study on the impact of COVID-19 on the Outermost Regions – Final Report, lokakuu 2021 \(ec.europa.eu\).](#)

⁶⁷ [Regional impacts of the COVID-19 crisis on the tourist sector – Final Report, elokuu 2021 \(ec.europa.eu\).](#)

⁶⁸ [Study on the impact of COVID-19 on the Outermost Regions – Final Report, lokakuu 2021 \(ec.europa.eu\).](#)

⁶⁹ COM(2021) 812 final.

⁷⁰ Koheesiorahasto koskee Portugalin syrjäisimpiä alueita.

⁷¹ Asetus (EU) 2017/2392.

⁷² COM(2021) 552 final.

⁷³ [Transition pathway for tourism \(ec.europa.eu\).](#)

⁷⁴ Merentakaiset maat ja alueet ovat assosioituneet EU:hun. Niitä on 13: Aruba (NL), Bonaire (NL), Curaçao (NL), Grönlandi (DK), Ranskan eteläiset ja antarktiset alueet (FR), Ranskan Polynesia (FR), Saba (NL), Saint Barthélemy (FR), Saint-Pierre ja Miquelon (FR), Sint Eustatius (NL), Sint Maarten (NL), Uusi-Kaledonia (FR) sekä Wallis ja Futunasaaret (FR).

kulttuuria koskevalla pilottihankkeella ja muilla aloitteilla⁷⁵, joilla täydennetään Luova Eurooppa -ohjelmaa.

Komissio kannustaa asianomaisia jäsenvaltioita ja syrjäisimpiä alueita

- hyödyntämään kaikkia mahdollisuuksia välttämättömän liikenneinfrastruktuurin, kuten vaihtoehtoiseen polttoaineisiin liittyvän infrastruktuurin, rahoittamiseen;
- investoimaan sopeutumiskykyiseen, digitaali-aikaan soveltuvaan ja kestäväan matkailuun; hyödyntämään EU-rahoituksen mahdollisuuksia erityisesti koheesiopolitiikan rahastojen ohjelmasuunnittelussa; osallistumaan matkailun siirtymäpolun toteuttamiseen ja vaihtamaan matkailuun liittyvää dataa;
- järjestämään matkailualan työntekijöille täydennys- ja uudelleen koulutusta matkailualan osaamissopimuksen mukaisten kumppanuuksien puitteissa.

Komissio

- ottaa syrjäisimpien alueiden erityispiirteet huomioon lentoliikenneasetuksen tarkistamisen yhteydessä;
- kannustaa syrjäisimpiä alueita käyttämään yhteyksien ja liikkuvuuden parantamiseen käytettävissä olevia EU:n välineitä ja helpottaa tällaista käyttöä;
- tukee matkailualan investointeja; varmistaa, että EU:n varoilla, kuten koheesiopolitiikan varoilla, tuetaan tämän alan elpymistä ja kestävää kehitystä;
- antaa matkailualalle tietoa rahoitusmahdollisuuksista ja tukee niiden käyttöä;
- huomioi alueiden erityispiirteet majoitusliikkeille myönnettävän EU-ympäristömerkin arviointiperusteissa; edistää matkailuun liittyvän datan vaihtamista ja matkailun data-avaruuden kehittämistä;
- ottaa syrjäisimpien alueiden erityispiirteet huomioon Luova Eurooppa -ohjelman Media-alaohjelman työohjelmissa.

Biologinen monimuotoisuus

Syrjäisimpien alueiden biodiversiteettiarvo on poikkeuksellisen suuri. Tämä tunnustetaan vuoteen 2030 ulottuvassa biodiversiteettistrategiassa⁷⁶, jossa tuodaan esiin tarve suojella ja ennallistaa erityisesti näiden alueiden ekosysteemejä. Monet alat, kuten matkailu, kalastus sekä maa- ja metsätalous, ovat sidoksissa biologiseen monimuotoisuuteen. Lisäksi terveet ekosysteemit tarjoavat puhdasta ilmaa ja vettä ja lieventävät ilmastonmuutoksen haitallisia vaikutuksia. Siksi on välttämätöntä suojella ja ennallistaa ekosysteemejä. Komissio pitäisi myönteisenä sitä, että jäsenvaltiot sisällyttäisivät kaikki syrjäisimmät alueensa EU:n suojelun alueiden Natura 2000 -verkoston⁷⁷ soveltamisen piiriin, jos näin ei ole vielä tehty.

EAKR:n mukaiset investoinnit auttavat säilyttämään ja ennallistamaan suojelun alueita ja vihreää infrastruktuuria. EMKVR:stä tuetaan suojeltuja merialueita, meren elollisia luonnonvaroja ja ekosysteemejä. Biologiseen monimuotoisuuteen tehtäviin investointeihin voidaan saada

⁷⁵ Esimerkiksi kulttuurialan ja luovien alojen toimintaa kaupungeissa mittaava seurantaväline sekä Cultural Gems verkkosovellus.

⁷⁶ COM(2020) 380 final, sitoumus suojella vähintään 30 prosenttia EU:n maa-alueista ja 30 prosenttia EU:n merialueista.

⁷⁷ [Natura 2000 \(ec.europa.eu\)](https://ec.europa.eu/natura).

rahoitusta myös InvestEU-ohjelman⁷⁸ kautta. Lisäksi syrjäisimpien alueiden erityispiirteet otetaan huomioon ympäristön ja ilmastotoimien ohjelman (Life)⁷⁹ kaikissa osissa. Ne ovat biologinen monimuotoisuus, ekosysteemipalvelut, kiertotalous, ilmastonmuutos ja energia. Ohjelmassa kiinnitetään erityistä huomiota näiltä alueilta tuleviin hakemuksiin ja annetaan niille lisäpisteitä. Life-ohjelma sisältää myös syrjäisimpien alueiden pienille hankkeille myönnettävien avustusten järjestelmän, jossa yhteisrahoitusosuus on 95 prosenttia. Lisäksi komissio on perustanut teknisen tuen Green Assist -neuvontapalvelun luonnonpääomaan, biologiseen monimuotoisuuteen ja kiertotalouteen sekä muiden investointien viherryttämiseen tehtävien julkisten ja yksityisten investointien tukemiseksi. Tällaiset investoinnit paitsi säilyttävät ympäristöä myös tarjoavat merkittäviä mahdollisuuksia kestäväälle ja ympäristöystävälliselle matkailulle sekä talouden monipuolistamiselle esimerkiksi lääketutkimusta ja -kehitystä edistämällä.

Komissio kannustaa asianomaisia jäsenvaltioita ja syrjäisimpiä alueita

- hyödyntämään Life-ohjelman tarjoamia erityisiä mahdollisuuksia, kuten biologista monimuotoisuutta koskeville hankkeille myönnettäviä avustuksia, Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaa esimerkiksi meriluonnon monimuotoisuutta koskevaan tutkimukseen⁸⁰ ja alueiden välisiä innovaatioinvestointeja koskevaa aloitetta vihreää siirtymää koskevaan yhteistyöhön;
- toteuttamaan strategioita, joilla biologinen monimuotoisuus valtavirtaistetaan kaikkiin aloihin; kehittämään kansallisiin ennallistamissuunnitelmiin toimenpiteitä, joilla suojellaan ja ennallistetaan syrjäisimpien alueiden ekosysteemejä;
- edistämään vihreitä taitoja ja työpaikkoja EU:n kaikkien ohjelmien täytäntöönpanon yhteydessä⁸¹; yhdistämään muita varoja rahoitusvälineiden kanssa käyttämällä teknisen tuen Green Assist -neuvontapalvelua.

Komissio

- lisää tukea syrjäisimpien alueiden tärkeitä tai äskettäin löydettyjä lajeja⁸² koskeville hankkeille **vuosina 2025–2027 koskevassa Life-ohjelmassa**, jollei arvioinnista muuta johdu;⁸³
- hyväksyy ehdotuksen **luonnon ennallistamista koskevaksi asetukseksi** ja ottaa siinä huomioon syrjäisimpien alueiden erityispiirteet; seuraa näiden alueiden luonnon ennallistamistoimenpiteiden toteutusta;
- tukee edelleen syrjäisimpien alueiden ekosysteemien arviointia esimerkiksi MOVE-ON-hankkeen⁸⁴ avulla ja asettaa arvoinnit luonnon monimuotoisuuden tietokeskuksen saataville⁸⁵.

⁷⁸ InvestEU-rahasto, jolla pyritään saamaan yksityistä ja julkista rahoitusta myöntämällä talousarviotakuu, jotta voidaan tukea seuraavien alojen investointeja: kestävä infrastruktuuri, tutkimus, innovointi ja digitalisaatio, pienet yritykset sekä sosiaaliset investoinnit ja osaaminen.

⁷⁹ Asetus (EU) 2021/783. Life-ohjelman työohjelma 2021–2024, C(2021) 4997 final.

⁸⁰ Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnossa ECO/567 pyydetään toteuttamaan valtameriin liittyviä ponnisteluja tutkimuksen ja innovoinnin alalla.

⁸¹ Vuoteen 2030 ulottuvan EU:n biodiversiteettistrategian mukaan biologista monimuotoisuutta koskeviin toimiin tarvitaan vähintään 20 miljardia euroa vuodessa. EU:n rahastoista ja ohjelmista on määrää tukea biologista monimuotoisuutta 7,5 prosentilla vuotuisista menoista vuonna 2024 ja 10 prosentilla vuosina 2026 ja 2027.

⁸² Tällä tarkoitetaan lajeja, joita Kansainvälinen luonnonsuojeluliitto ei ole vielä arvioinut.

⁸³ CPRUP:n marraskuussa 2021 antama julkilausuma.

⁸⁴ [MOVE-ON-hanke \(moveon-project.eu\)](https://moveon-project.eu).

Sininen talous

Syrjäisimmillä alueilla on ainutlaatuista sinisen talouden potentiaalia laajojen talousvyöhykkeidensä – joiden osuus EU:n talousvyöhykkeistä on yli puolet – ja meriluontonsa runsaan monimuotoisuuden ansiosta. Kalastus ja meriliikenne ovat edelleen tärkeä osa alueiden taloutta. On tärkeää, että syrjäisimmät alueet ottavat sinisen talouden strategioissaan huomioon kestävän kehityksen, myös meriluontonsa monimuotoisuuden suojelun.

EMKVR:stä ja koheesiopolitiikan rahastoista tuetaan syrjäisimpien alueiden merialaa. EMKVR:ssä on varattu näille alueille 315 miljoonan euron määräraha rakenneinvestointeihin ja lisäkustannusten korvaamiseen. Lisäksi alueisiin sovelletaan erityisiä kalastusta ja vesiviljelyä koskevia valtioneuvoston päätöksiä. Komissio ehdotti näiden sääntöjen meneillään olevassa tarkistuksessa⁸⁶, että näihin alueisiin sovelletaan edelleen erityisiä edellytyksiä. Investoimalla innovatiiviseen valtamerienergiaan, siniseen bioteknologiaan, vesiviljelyyn, tutkimukseen, syvänmeren varojen suojeluun ja kestävään etsintään sekä koulutukseen voidaan luoda uusia liiketoimintamalleja ja työpaikkoja. Myös Horisontti Eurooppa -puiteohjelma tarjoaa missionsa ”Ennallistetaan valtameriä ja vesistöjä vuoteen 2030 mennessä” avulla mahdollisuuksia koordinoita toimenpiteitä, joilla pyritään saavuttamaan ilmastoneutraali sininen talous ja vähentämään saasteita ja kasvihuonekaasupäästöjä merialalla.

Komissio kannustaa asianomaisia jäsenvaltioita ja syrjäisimpiä alueita

- toteuttamaan sinisen talouden strategioita hyödyntäen EU:n tuesta saatavia synergioita, kuten rahoittamalla EMKVR:stä rakenneinvestointeja, EAKR:stä ja Verkkojen Eurooppa -välineestä infrastruktuuria, ESR+:sta koulutusta, Life-ohjelmasta ja EMKVR:stä ilmastoon ja biologiseen monimuotoisuuteen liittyviä toimia sekä Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta innovointia;
- tehostamaan toimia laittoman kalastuksen torjumiseksi;
- osallistumaan kestävä sinisen talouden arvoketjuihin (esimerkiksi sininen matkailu, valtamerienergia, kestävä kalastus ja vesiviljely, saastumisen ehkäisy, riskienhallinta);
- toteuttamaan tiedonkeruuta ja kalakantoja koskevia tutkimuksia EMKVR:n tuella EU:n syrjäisimpien alueiden tiedonkeruuta ja tieteellistä neuvontaa koskevassa vuonna 2022 julkaistussa tutkimuksessa⁸⁷ annettujen suositusten mukaisesti; parantamaan raportointivelvollisuuksien täytäntöönpanoa;
- osallistumaan missioon ”Ennallistetaan valtameriä ja vesistöjä vuoteen 2030 mennessä”.

Komissio

- käynnistää syrjäisimpien alueiden sinisen talouden strategioita koskevan ehdotuspyynnön EMKVR:n vuosien 2022 ja 2023 työohjelman mukaisesti; tukee syrjäisimpien alueiden sinistä taloutta EMKVR:stä Euroopan parlamentin sekä alueiden ja niitä hallinnoivien jäsenvaltioiden esittämien ehdotusten mukaisesti;

⁸⁵ Kuten Euroopan parlamentin päätöslauselmassa (2020/2120(INI)) ehdotetaan.

⁸⁶ [Julkinen kuuleminen kalastus- ja vesiviljelyalan tarkistetuista valtioneuvoston päätöksistä \(ec.europa.eu\)](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip19_1111).

⁸⁷ [Overview of the state of data collection and scientific advice in the EU ORs, with case study on a roadmap towards regular stock assessment in French Guiana – EU:n julkaisutoimisto \(ec.europa.eu\)](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip19_1111).

- tekee yhteistyötä asianomaisten jäsenvaltioiden kanssa, jotta voidaan käsitellä EU:n asiaankuuluvan lainsäädännön⁸⁸ mukaista kalastusalan tietojen keruuta⁸⁹ koskevaa kysymystä syrjäisimmillä alueilla ottaen huomioon näiden alueiden erityispiirteet ja käyttäen perustana EU:n syrjäisimpien alueiden tiedonkeruuta ja tieteellistä neuvontaa koskevan vuonna 2022 julkaistun tutkimuksen⁹⁰ tuloksia;
- tukee edelleen kestävästä kalastuksesta koskevia kumppanuussopimuksia, jotka hyödyttävät syrjäisimpiä alueita, erityisesti syrjäisimpien alueiden naapurimaiden kanssa tehtäviä sopimuksia;
- järjestää merten aluesuunnittelua ja uusiutuvaa energiaa koskevan osaamisen vaihtoa, erityisesti merten aluesuunnittelun edistämiseen syrjäisimmillä alueilla tähtäävän vuosina 2021–2024 toteutettavan hankkeen avulla.

Maatalous ja maaseudun kehittäminen

Maatalous on edelleen useimmilla syrjäisimmillä alueilla keskeinen ala, jonka osuus lisäarvosta ja työllisyydestä on huomattava. Innovointi voi auttaa parantamaan elintarvikkeiden laatua ja resurssitehokkuutta ja pienentämään elintarviketuotannon jalanjälkeä. Lisäämällä luonnonmukaista tuotantoa näillä alueilla Pelloilta pöytään -strategian mukaisesti voidaan saada sekä ympäristöä koskevia että taloudellisia hyötyjä. Maatalouden kehittäminen tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottaen alaksi, jolla käytetään nykyistä vähemmän kemiallisia kasvinsuojeluaineita ja antibiootteja ja sovelletaan nykyistä enemmän agroekologisia lähestymistapoja, on keskeistä kilpailukykyyn parantamisen kannalta.

EU tukee edelleen syrjäisimpien alueiden maataloutta voimakkaasti. Syrjäisestä sijainnista ja saaristoasemasta johtuvia erityisiä valinnaisia toimenpiteitä koskevasta ohjelmasta (POSEI)⁹¹ tuetaan paikallistuotantoa viljelijöille maksettavilla suorilla tuilla, markkinatoimenpiteillä ja välttämättömien maataloustuotteiden hankinnalla. Toimielinten välisen tiiviin yhteistyön ansiosta POSEI-ohjelman rahoituksella säilytetään kaudella 2021–2027 ohjelman taloudelliset valmiudet. Lisäksi Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastolla on näitä alueita varten erityisiä edellytyksiä. Siinä edellytetään muun muassa, että jäsenvaltiot mukauttavat yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) strategiasuunnitelmiaan syrjäisimpien alueidensa erityispiirteiden mukaan⁹², mitä korostetaan myös komission suosituksissa⁹³. Samalla jäsenvaltioiden on otettava huomioon tavoite parantaa taloudellista ja yhteiskunnallista kestävyyttä sekä ympäristökestävyyttä.

Lisäksi maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden tukeen sovellettavissa valtiontukivälineissä⁹⁴ sallitaan näille alueille tehtävien investointien osalta suurempi tuen enimmäisintensiteetti ja toimintatuki. Komissio ehdotti näitä välineitä koskevassa meneillään

⁸⁸ Kalastus- ja vesiviljelyalan valtiontukien tarkastelemista koskevat suuntaviivat (EUVL C 217, 2.7.2015, s. 1), sellaisina kuin ne ovat muutettuina suuntaviivoja muuttavilla tiedonannolla ja komission asetuksella (EUVL C 422, 22.11.2018, s. 1).

⁸⁹ Komission tiedonanto *Suuntaviivat kalastuskapasiteetin ja kalastusmahdollisuuksien välisen tasapainon analysoimiseksi*, COM(2014) 545 final.

⁹⁰ [Overview of the state of data collection and scientific advice in the EU ORs \(ec.europa.eu\)](https://ec.europa.eu/overview-of-the-state-of-data-collection-and-scientific-advice-in-the-eu-ors).

⁹¹ POSEI – Programme of Options Specifically Relating to Remoteness and Insularity; asetus (EU) N:o 228/2013.

⁹² Asetuksen (EU) 2021/2115 johdanto-osan 99 kappale.

⁹³ COM(2020) 846 final; SWD(2020) 379, SWD(2020) 374, SWD(2020) 398.

⁹⁴ Euroopan unionin suuntaviivat maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden valtiontuesta vuosina 2014–2020 (EUVL C 201, 1.7.2014, s. 1), sellaisina kuin ne ovat jatkettuina 31 päivään joulukuuta 2022 asti (EUVL C 424, 8.12.2020, s. 30); komission asetus (EU) N:o 702/2014.

olevassa tarkistuksessa⁹⁵, että syrjäisimpiin alueisiin sovelletaan edelleen erityisiä edellytyksiä. Komissio tekee syrjäisimpien alueiden maatalouden ja maaseudun kehittämisen tukemiseksi jäsenvaltioiden kanssa yhteistyötä POSEI-ohjelmasta rahoitettavien nykyisten toimien mukauttamiseksi ja nykyaikaistamiseksi, jotta voidaan tasapainottaa maatalouden eri alojen (perinteiset vientialat sekä eläintuotannon ja viljelykasvien monipuolistamiseen liittyvät alat) kehitystä. Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen vuoksi komissio hyväksyi toimenpiteitä niiden tuottajien tukemiseksi, joita vaikutukset koskevat eniten.⁹⁶ Koska hyökkäys on nostanut elintarvikkeiden hintoja ja lisännyt toimitushäiriöiden riskiä ja jotta voidaan varmistaa elintarviketurva, nämä toimenpiteet käsittivät viljelijöille maksettavien tukien ennakkomaksut, tilapäiset säännöt⁹⁷, joilla sallitaan myös maatalous- ja elintarvikealalla tuki niille yrityksille, joihin kriisi vaikuttaa, ja rehun tuontia koskevia joustomahdollisuuksia.

Komissio kannustaa asianomaisia jäsenvaltioita ja syrjäisimpiä alueita

- kiinnittämään erityistä huomiota syrjäisimpien alueiden maatalouden ja maaseudun kehittämisen alaan edistettäessä vihreää, digitaalista ja oikeudenmukaista siirtymää, hyödyntämään vahvuuksia ja käsittelemään rajoituksia;
- edistämään maatalouden monipuolistamista ja nykyaikaistamista sekä suurempaa elintarvikeomavaraisuutta, investoimaan resurssitehokkaiisiin teknologioihin; ja järjestämään maataloustyöntekijöille täydennys- ja uudelleen koulutusta.

Komissio

- varmistaa, että jäsenvaltioiden laatimat YMP:n strategiasuunnitelmat ovat YMP-asetuksen vaatimusten mukaisia ja että suunnitelmissa käsitellään syrjäisimpien alueiden erityispiirteitä ja otetaan huomioon vihreän, digitaalisen ja oikeudenmukaisen siirtymän edistämistä koskevat EU:n painopisteet;
- tekee yhteistyötä asianomaisten jäsenvaltioiden kanssa, jotta voidaan parantaa niiden POSEI-ohjelmien suunnittelua ja vuotuisia täytäntöönpanokertomuksia ja varmistaa, että POSEI-ohjelmasta rahoitettavat toimet ovat yhdenmukaisia YMP:n strategiasuunnitelmien kanssa, esimerkiksi ympäristöä koskevien ja sosiaalisten tavoitteiden sekä monipuolistamisen kanssa;
- seuraa vuonna 2021 annettuun POSEI-ohjelmaa koskevaan kertomukseen⁹⁸ sisältyvien suositusten täytäntöönpanoa, erityisesti tuen oikeudenmukaista jakautumista, kestävien maatalouskäytäntöjen edistämistä, tuotteiden laatua, tuotteiden erilaistamista ja hyvien käytäntöjen vaihtoa koskevien suositusten täytäntöönpanoa;
- analysoi pitkän aikavälin maaseutuvisioon mukaisesti syrjäisimpien alueiden maataloutta EU:n maaseudun seurantakeskuksen toiminta-alan puitteissa ja maaseudun elävöittämisalustalla; jakaa osaamista EU:n YMP-verkostossa ja tutkii yhteistyömahdollisuuksia;
- edistää edelleen osana LEADER-ohjelmaa paikallista kehittämistä ja tukee innovaatioiden ja teknologian käyttöönottoa maataloudessa, erityisesti maatalouden tuottavuutta ja kestävyyttä koskevan eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden avulla;
- edistää molemmilla YMP:n välineillä syrjäisimpien alueiden siirtymistä kohti suurempaa elintarvikeomavaraisuutta siten, että varmistetaan samalla laadukkaiden elintarvikkeiden

⁹⁵ [Julkinen kuuleminen maa- ja metsätalouseläin- ja maaseutualueiden tarkistetuista valtiontukisäännöistä \(ec.europa.eu\).](#)

⁹⁶ COM(2022) 133 final.

⁹⁷ C(2022) 1890.

⁹⁸ COM(2021) 765 final.

saanti kestävästä maatalouden avulla.

2.3. TOIMITAAN OIKEIN: EDISTETÄÄN VIHREÄÄ JA DIGITAALISTA SIIRTYMÄÄ

2.3.1. VIHREÄ SIIRTYMÄ: KOHTI KESTÄVÄÄ TALOUTTA

Vihreällä siirtymällä pyritään saavuttamaan yhteiskunnan ja talouden kestävä, ympäristöystävällinen ja ilmastoneutraali muutos kaikilla politiikan aloilla. Komissio sitoutui Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta antamassaan tiedonannossa⁹⁹ kiinnittämään erityistä huomiota syrjäisimpiin alueisiin ja ottamaan huomioon niiden alttiuden luonnonkatastrofeille sekä niiden ainutlaatuisen biologisen monimuotoisuuden ja runsaat uusiutuvat energialähteet. Näillä alueilla on hyvät mahdollisuudet tulla kehityksen roolimalleiksi, jotka ottavat huomioon kiertotalouden ja ilmastoneutraaliuden ja investoivat vihreisiin ja sinisiin ratkaisuihin matkailun, maatalouden ja kalastuksen kaltaisilla aloilla ja luovat tällaisiin ratkaisuihin liittyviä työpaikkoja. Julkiseen kuulemiseen vastanneet katsoivat ilmaston, biologisen monimuotoisuuden ja ympäristön kuuluvan EU:n toimien viiden tärkeimmän aiheen joukkoon näillä alueilla.

Ilmastotoimet

EU on sitoutunut saavuttamaan Pariisin sopimuksen tavoitteet, myös ilmastokestävyyden vahvistamiseen tähtäävät sopeutumistavoitteet. Syrjäisimmät alueet ovat erityisen alttiita ilmastonmuutoksen vaikutuksille, kuten äärimmäisille sääilmiöille, ja tarvitsevat räätälöityjä ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevia toimenpiteitä. Vuonna 2021 julkaistun ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevan strategian mukaisesti edistetään tämän osalta syrjäisimpien alueiden ja niiden naapureiden välistä ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvien ratkaisujen vaihtoa. Sosiaalista ilmastorahastoa koskevassa komission ehdotuksessa¹⁰⁰ kaavaillaan, että jäsenvaltioiden ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmissa analysoidaan haavoittuviin ryhmiin kohdistuvia päästökauppajärjestelmän vaikutuksia ottaen huomioon syrjäisten alueiden erityispiirteet. Ehdotuksen mukaan voidaan myös tukea kohtuuhintaista vähäpäästöistä liikennettä saarialueilla ja syrjäisillä alueilla.

Komissio kannustaa asianomaisia jäsenvaltioita ja syrjäisimpiä alueita

- edistämään ilmastonmuutosta koskevaa tutkimusta, esimerkiksi kehittämään innovatiivisia välineitä, joiden avulla voidaan ennakoida ilmastoilmiöitä ja lisätä ilmastonmuutoksen vaikutuksia koskevaa tietämystä, hyödyntämällä koheesipolitiikan rahastojen ja EU:n muiden ohjelmien, kuten Life-ohjelman ja Horisontti Eurooppa -puiteohjelman, tarjoamia mahdollisuuksia;
- vahvistamaan ilmastonmuutosta, riskien ehkäisyä ja ilmastokestävyyttä koskevaa yhteistyötä naapurimaiden kanssa, myös Interreg-ohjelmien avulla;
- ottamaan syrjäisimpien alueiden erityispiirteet huomioon EU:n sosiaalisen ilmastorahaston mukaisissa kansallisissa suunnitelmissaan; ja hakemaan rahoitusta innovaatorahastosta;
- osallistumaan EU:n missioon ”Ilmastonmuutokseen sopeutuminen” ja hyödyntämään sen tarjoamia mahdollisuuksia.

⁹⁹ COM(2019) 640 final.

¹⁰⁰ COM(2021) 568 final.

Komissio

- edistää yhteisiä haasteita koskevaa yhteistyötä ja tutkimusta Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa ja tukee Life-ohjelman mukaisia ilmastotoimia; edistää ilmastotoimia koskevaa vaihtoa syrjäisimpien alueiden ja niiden naapureiden välillä EAKR:n avulla;
- tukee toimia, jotka koskevat luonnonkatastrofiriskien ehkäisyä ja kestävyyttä luonnonkatastrofeja vastaan; edistää tietämyksen vaihtoa syrjäisimpien alueiden ja niiden naapureiden välillä;
- auttaa määrittämään mukautettuja ratkaisuja liikennepalvelujen hintojen nousuun liittyvään liikenneköyhyteen;
- ottaa edelleenkin syrjäisimmät alueet asianmukaisesti huomioon EU:n solidaarisuusrahaston täytäntöönpanossa.¹⁰¹

Uusiutuva energia ja energiatehokkuus

Koska syrjäisimmillä alueilla on runsaasti uusiutuvia energialähteitä – niin aurinko-, tuuli- ja valtamerienergiaa kuin geotermistä energiaakin – syrjäisimmät alueet voivat olla edelläkävijöitä puhtaisiin energialähteisiin siirtymisessä ja auttaa EU:ta saavuttamaan ilmastoneutraaliutta koskevan tavoitteen vuoteen 2050 mennessä. Nämä alueet ovat kuitenkin yhä riippuvaisia fossiilisten polttoaineteiden tuonnista, jolla katetaan suurin osa alueiden energiatarpeista. Tästä aiheutuu runsaasti päästöjä ja kustannuksia. Koska nykyiset geopoliittiset jännitteet pahentavat energian hintojen nousua, energiaköyhyyden riski kasvaa. Energiatehokkuusdirektiivissä¹⁰² kehoitetaan jäsenvaltioita lievittämään energiaköyhyyttä ja ottamaan alueiden väliset lämpötilavaihtelut huomioon energiansäästötavoitteiden asettamisen yhteydessä.

Useat syrjäisimmät alueet (kuten Kanariansaaret, Azorit, Madeira ja Réunion) toteuttavat parhaillaan innovatiivisia ratkaisuja, joilla tuotetaan uusiutuvaa energiaa, erityisesti geotermistä energiaa. Joillakin syrjäisimmillä alueilla näin tyydytetään jo suuri osa sähkön kysynnästä. Investoimalla uusiutuvan energian tuotantoon ja varastointiin voidaan lisätä syrjäisimpien alueiden energiaomavaraisuutta ja auttaa saavuttamaan EU:n ilmastoneutraaliutta koskeva tavoite vuoteen 2050 mennessä sekä päästöjen vähentämistä ja uusiutuvan energian osuuden lisäämistä koskevat tavoitteet vuoteen 2030 mennessä. EU:n sääntelykehyksellä edistetään investointeja puhtaaseen energiaan ja pieniin, hajautettuihin uusiutuvan energian tuotantojärjestelmiin, myös lämmitys- ja jäähdytysalalla¹⁰³. Vuonna 2020 julkaistussa avomerellä tuotettavaa uusiutuvaa energiaa koskevassa strategiassa¹⁰⁴ tuodaan esiin syrjäisimpien alueiden mahdollisuudet toimia edelläkävijöinä hiilestä irtautumisessa. Koheesio politiikan varoilla, Puhdasta energiaa EU:n saarille -aloitteella, uusia saarille optimoituja energiaratkaisuja edistävällä NESOI-välineellä (New Energy Solutions Optimised for Islands) sekä elpymis- ja palautumistukivälineellä voidaan tukea syrjäisimpien alueiden

¹⁰¹ CPRUP:n marraskuussa 2021 antama julkilausuma, jäsenvaltioiden ja syrjäisimpien alueiden tammikuussa 2022 antama yhteinen kannanotto.

¹⁰² Direktiivi 2012/27/EU.

¹⁰³ COM(2021) 557 final.

¹⁰⁴ COM(2021) 741 final.

energiasiirtymää. Life-ohjelmasta voidaan rahoittaa teknologian käyttöönottoa, uusia liiketoimintamalleja ja niihin liittyviä taitoja.

Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen vuoksi komissio ehdotti REPowerEU-suunnitelmaa¹⁰⁵ energiariippuvuuden vähentämiseksi ja valtiontuen väliaikaista kriisikehystä¹⁰⁶, jonka mukaan voidaan myöntää tukea kaasun ja sähkön hintojen noususta aiheutuvien lisäkustannusten kattamiseen.

Komissio kannustaa asianomaisia jäsenvaltioita ja syrjäisimpiä alueita

- varmistamaan, että kansallisella/alueellisella lainsäädännöllä edistetään uusiutuvaa energiaa ja energiatehokkuutta; ottamaan syrjäisimpien alueiden tilanteen huomioon kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissa;
- antamaan kohdennettua tukea energiaköyhyydestä kärsiville kotitalouksille;
- investoimaan luonnollisia vahvuuksia etsiviin uusiutuvaa energiaa ja energiatehokkuutta koskeviin hankkeisiin; tukemaan syrjäisimpiä alueita pienimuotoisten uusiutuvan energian ratkaisujen käytössä syrjäisillä alueilla, jotta voidaan korjata energiainfrastruktuurin puutteita;
- sisällyttämään valtamerienergian kehittämisen merten aluesuunnitelmiin merellä tuotettavaa uusiutuvaa energiaa koskevan strategian mukaisesti;
- varmistamaan, että syrjäisimmät alueet otetaan huomioon REPowerEU-suunnitelman mukaisissa tukitoimenpiteissä.

Komissio

- edistää älykkäitä verkkoja, energian varastointia, valtamerienergiaa ja uusiutuvia energialähteitä koskevaa tutkimusta;
- ottaa syrjäisimpien alueiden erityispiirteet huomioon EU:n aurinkoenergiastrategiassa;
- edistää innovatiivisesta energianhallinnasta saatujen kokemusten vaihtoa esimerkiksi Interreg-ohjelmassa;
- toteuttaa tutkimuksen, jossa käsitellään EU:n saarten, myös syrjäisimpien alueiden, siirtymistä puhtaisiin energialähteisiin; tukee syrjäisimpien alueiden energiasiirtymää Puhdasta energiaa EU:n saarille -aloitteen ja NESOI-välineen avulla.

Kiertotalous

Syrjäisimmät alueet ovat riippuvaisia tuoduista resursseista. Alueilla syntyy suuria määriä jätettä matkailun kiihdyttämänä, ja jätettä viedään alueiden ulkopuolelle. Syrjäisimmät alueet voivat näin ollen hyötyä huomattavasti kiertotalouden ratkaisuista. Vuonna 2020 julkaistulla kiertotalouden toimintasuunnitelmalla¹⁰⁷ edistetäänkin näille alueille räätälöityjä ratkaisuja. Useimmat syrjäisimmät alueet ovat laatineet kiertotaloutta koskevia toimintasuunnitelmia, jotka kattavat kestävä tuotannon ja kulutuksen sekä jätehuollon. EU:n varoja voidaan käyttää apuna: EAKR:stä ja ESR+:sta voidaan tukea infrastruktuuria ja koulutusta, Life-ohjelmasta voidaan rahoittaa erilaisia hankkeita, kuten jätehuoltoa koskevia hankkeita, ja EMKVR:stä voidaan tukea meriroskan keräämistä ja käsittelyä. Vuosina 2014–2020 EAKR:stä tuettiin hankkeita, joilla

¹⁰⁵ COM(2022) 108 final.

¹⁰⁶ C(2022) 1890 final.

¹⁰⁷ COM(2020) 98 final.

lisättiin luonnonvarojen uudelleenkäyttöä ja maaperän puhdistamista. Esimerkiksi Azoreilla hyödynnettiin kaatopaikkajätettä.

Komissio kannustaa asianomaisia jäsenvaltioita ja syrjäisimpiä alueita

- vauhdittamaan jätehuoltoa koskevia toimia, joilla etenkin parannetaan kiertoa biojätehuollossa ja biojätteen käsittelyssä sekä uudelleenkäytön tai korjaamisen avulla tapahtuvassa jätteen vähentämisessä; yhdistämään muita varoja rahoitusvälineiden kanssa, käyttämään Green Assist -välinettä;
- laatimaan ja toteuttamaan kiertotaloutta koskevia toimintasuunnitelmia ja käyttämään TAIEX-REGIO PEER 2 PEER -välinettä muiden alueellisten viranomaisten kanssa tapahtuvan yhteisen oppimisen helpottamiseksi.

Komissio

- ottaa syrjäisimpien alueiden erityispiirteet huomioon ehdottaessaan kiertotalouden toimintasuunnitelman mukaisesti erillisten keräysjärjestelmien yhdenmukaistamista;
- tukee resurssitehokkuutta ja kiertotaloutta näillä alueilla; edistää hyvien käytäntöjen vaihtoa Euroopan kiertotalouden sidosryhmäfoorumien avulla.

2.3.2. DIGITAALISEN SIIRTYMÄN EDISTÄMINEN: AVATAAN UUSIA MAHDOLLISUUKSIA

Digitalisaatio voi yhdistää ihmisiä, palveluja ja yrityksiä näiden sijainnista riippumatta ja auttaa näin ollen syrjäisimpiä alueita poistamaan syrjäiseen sijaintiin liittyviä rajoituksia. Digitaalista muutosta koskeva 2030 digitaalinen kompassi -visio¹⁰⁸ voi ohjata siirtymää, myös digitaalisen infrastruktuurin käyttöönottoa ja digitaalisten taitojen kehittämistä.

Digitaaliseen infrastruktuuriin tehtäviä investointeja voidaan tukea useanlaisilla EU:n varoilla. Digitaalinen Eurooppa -ohjelmalla¹⁰⁹ vahvistetaan EU:n kriittisiä digitaalisia valmiuksia ja pyritään kaventamaan Euroopan ja syrjäisimpien alueiden välistä digitaalista kuilua. Vuodet 2021–2023 kattavassa eurooppalaisten digitaali-innovointikeskittymien työohjelmassa¹¹⁰ kannustetaan jäsenvaltioita käsittelemään syrjäisimpien alueidensa digitaalisia tarpeita. Lisäksi Verkkojen Eurooppa -välineestä voidaan tukea kestävästä infrastruktuurista ja verkon integrointia: välineen digitaali-innovointikeskittymien työohjelmasta¹¹¹ voidaan tukea merikaapeleita ja satelliittiyhteyksiä. Myös EAKR:stä edistetään osallistavan digitaalisen yhteiskunnan kehittämistä näillä alueilla. Digitaalisten taitojen osalta EU pyrkii varmistamaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilariaa koskevan toimintasuunnitelman avulla, että vähintään 80 prosentilla EU:n aikuisista on digitaaliset perustaidot. Tiedonannolla *Euroopan digitaalinen tulevaisuus rakentamassa*¹¹² ja digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelmalla pyritään tukemaan digitaalista koulutusta ja osaamista. EAKR:stä edistetään taitojen kehittämistä tukemalla koulutusinfrastruktuuria.

¹⁰⁸ COM(2021) 118 final.

¹⁰⁹ Asetus (EU) 2021/694.

¹¹⁰ C(2021) 7911 final.

¹¹¹ C(2021) 9463 final.

¹¹² COM(2020) 67 final.

Lisäksi EU:n turvallisten yhteyksien ohjelmaa koskevalla ehdotuksella¹¹³ perustetaan hallintoviranomaiset yhdistävä avaruudessa sijaitseva yhteysjärjestelmä, jotta voidaan varmistaa satelliittiviestintäpalvelujen saatavuus maailmanlaajuisesti valtion käyttäjille. EU:n avaruusalan lippulaivat Copernicus, Galileo ja EGNOS¹¹⁴ tarjoavat hyvin korkean suorituskyvyn dataa ja palveluja, jotka voivat mahdollistaa syrjäisimpien alueiden talouksien kokonaisten alojen, myös maatalouden ja liikenteen, digitaalisen siirtymän. EU:n satelliittidatasta on hyötyä myös pelastuspalveluille ja ympäristön seurannalle. Syrjäisimmät alueet voivat hyödyntää EU:n ja kansallisia välineitä, kuten rakenne- ja investointirahastoja sekä kansallisia elpymis- ja palautumissuunnitelmia, sekä Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaa ja InvestEU-ohjelmaa tai Cassini-avaruusyrittäjäyaloitetta.

Komissio kannustaa asianomaisia jäsenvaltioita ja syrjäisimpiä alueita

- ottamaan syrjäisimpien alueiden tarpeet huomioon nimetessään ehdokasyhteisöjä eurooppalaisten digitaali-innovointikeskittymien alustavaan verkostoon Digitaalinen Eurooppa -ohjelman mukaisesti;
- hyödyntämään mahdollisuuksia rahoittaa digitaalista infrastruktuuria ja yhteyksiä Verkkojen Eurooppa -välineestä (kuten merikaapeleita ja satelliittiyhteyksiä) ja Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta;
- tukemaan koulutukseen sisältyvää digitaalisten taitojen kehittämistä hyödyntämällä kaikkia EU:n rahoitusmahdollisuuksia¹¹⁵, myös osaamissopimuksen mukaisia osaamiskumppanuuksia edistämällä.

Komissio

- analysoi digitaalisten ratkaisujen käyttöönottoa syrjäisimmillä alueilla ja auttaa niitä hyödyntämään EU:n ohjelmien tarjoamia mahdollisuuksia ja tukea syrjäisimpien alueiden esittämien ehdotusten mukaisesti; tutkii mahdollisuuksia tukea satelliittiverkkoja, jotta voidaan varmistaa yhteydet kaikilla alueilla;
- ehdottaa yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa lisää keskittymiä tai yhteisöjä digitaali-innovointikeskittymien alustavaan verkostoon syrjäisimpien alueiden tarpeiden kattamiseksi, jos verkosto ei vastaa syrjäisimpien alueiden digitaalisia tarpeita;
- edistää tietojen ja hyvien käytäntöjen vaihtoa; helpottaa edelleen syrjäisimpien alueiden osallistumista laajakaistaa käsittelevien virastojen verkostoon;
- edistää perustason digilukutaitoa EU:n rahastojen ja ohjelmien avulla, esimerkiksi Erasmus+ -ohjelman ja ESR+:n avulla, sekä edistyneen tason digitaalisia taitoja Digitaalinen Eurooppa -ohjelman avulla;
- edistää EU:n satelliittidatan, palvelujen ja sovellusten käyttöä syrjäisimpien alueiden talouksien digitalisaation mahdollistamiseen.

¹¹³ COM(2022) 57 final.

¹¹⁴ EGNOS-järjestelmän tarjoamien palvelujen olisi katettava maantieteellisesti Euroopassa sijaitsevat alueet, joihin luetaan myös Azorit, Kanariansaaret ja Madeira, vuoden 2026 loppuun asti (asetus (EU) 2021/696 unionin avaruusohjelman ja Euroopan unionin avaruusohjelmaviraston perustamisesta).

¹¹⁵ Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnossa ECO/567 kehoitetaan ryhtymään toimenpiteisiin digitaaliyhteyksien takaamiseksi syrjäisimmillä alueilla.

3. EUROOPAN MUIDEN ALUEIDEN, NAAPURIMAIEN JA MUIDEN MAIDEN KANSSA TEHTÄVÄ YHTEISTYÖ

Interreg sekä yhteistyö Globaali Eurooppa -välineen ja merentakaisten maiden ja alueiden rahoitusvälineiden tuella

Sijaintinsa vuoksi syrjäisimmät alueet ovat ainutlaatuinen voimavara EU:n ulkosuhteiden sekä etujemme ja arvojemme esiin tuomisen kannalta. Syrjäisimpien alueiden ansiosta EU on todellinen maailmanlaajuinen toimija. EU:n Global Gateway -strategian mukaisesti yhteistyö naapurimaiden ja -alueiden kanssa on olennaisen tärkeää syrjäisimpien alueiden talouskehityksen ja alueellisen yhdentymisen kannalta. Julkiseen kuulemiseen vastanneet valitsivat tällaisen yhteistyön yhdeksi viidestä tärkeimmästä painopisteestä. Vuonna 2021 tehdyllä EU:n ja Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren (AKT) valtioiden järjestön jäsenten välisellä kumppanuussopimuksella kannustetaan AKT-valtioiden yhteistyötä merentakaisten maiden ja alueiden sekä syrjäisimpien alueiden kanssa esimerkiksi kaupan, energian, digitalisaation, ilmastonmuutoksen, ympäristön ja matkailun aloilla.

Kaikki syrjäisimmät alueet osallistuvat Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen mukaisiin Interreg-ohjelmiin, joilla tuetaan syrjäisimpien alueiden ja niiden naapurimaiden tai -alueiden välistä yhteistyötä. Yhteistyö on kuitenkin yhä vähäistä sääntely- ja talousarviokysymysten sekä hallinnollisten ja poliittisten¹¹⁶ kysymysten vuoksi. Komissio on yksinkertaistanut menettelyjä yhteistyön helpottamiseksi: kaudella 2021–2027 sovelletaan samoja sääntöjä ohjelmiin, joita rahoitetaan yhdessä EAKR:stä (syrjäisimmät alueet), Globaali Eurooppa -välineestä (kolmannet maat) tai merentakaisten maiden ja alueiden (MMA) assosiaatiosta annetun päätöksen nojalla myönnettyllä rahoituksella. Sen lisäksi, että EU tukee yhteistyötä EU:n muiden alueiden kanssa, esimerkiksi Interreg Europe -ohjelmasta, EU on osoittanut EAKR:stä 281 miljoonaa euroa syrjäisimpien alueiden ja niiden naapureiden välisen yhteistyön tukemiseen sekä 15 miljoonaa euroa merentakaisten maiden ja alueiden sekä muiden kumppanien välisen yhteistyön tukemiseen. Varoilla edistetään yhteisiä hankkeita, kuten yliopistokursseja, sairaaloiden välistä yhteistyötä tai rahoitusmahdollisuuksia. Yhteistyötä voidaan tukea myös Horisontti Eurooppa puiteohjelmasta tai Life-ohjelmasta.

Komissio kannustaa asianomaisia jäsenvaltioita ja syrjäisimpiä alueita

- analysoimaan Interreg-ohjelmissaan alueellisen yhteistyön mahdollisuuksia ja poistamaan sen esteitä hallinnon parantamista koskevan erityisen Interreg-tavoitteen yhteydessä;
- hyödyntämään EAKR:n rahoitusta muiden jäsenvaltioiden, EU:n ulkopuolisten maiden tai merentakaisten maiden ja alueiden kanssa tehtävään yhteistyöhön.¹¹⁷

Komissio

- helpottaa EAKR:stä, Globaali Eurooppa -välineestä sekä merentakaisten maiden ja alueiden assosiaatiosta annetun päätöksen nojalla myönnettyllä rahoituksella yhdessä rahoitettujen hankkeiden toteutusta yhteistyössä tuensaajien kanssa;
- kartoittaa alueellisen yhteistyön mahdollisuuksia ja haasteita alueittain, määrittää yhteistyön keskeisiä aloja; kehittää mahdollisuuksia ja tukee yhteistyötä; edistää vaihtoa alueittain;
- ottaa syrjäisimpien alueiden roolin ja erityispiirteet huomioon tarkistaessaan maantieteellisiä

¹¹⁶ Eräät Intian valtamerä koskevaan Interreg-ohjelmaan osallistuvat kumppanimaat eivät tunnusta Mayottea Ranskan hallinnoimaksi syrjäisimmäksi alueeksi.

¹¹⁷ Asetuksen (EU) 2021/1060 63 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

strategioita; ottaa syrjäisimmät alueet niiden esittämien ehdotusten mukaisesti mukaan kuulemismenettelyihin.

Kauppa

EU:n ulkopuolisten maiden läheisyys tarjoaa syrjäisimmille alueille mahdollisuuksia kauppaan ja yhteistyöhön. Syrjäisimmät alueet kilpailevat kuitenkin ympäröivien maiden kanssa. Viimeksi mainitut tuottavat samankaltaisia tavaroita pienemmin kustannuksin ja alhaisempia terveyttä, turvallisuutta ja ympäristöä koskevia vaatimuksia noudattaen.

Komissio ottaa edelleen huomioon syrjäisimpien alueiden arat tuotteet neuvotellessaan vapaakauppasopimuksista (FTA), arvioi niiden vaikutusta ja toteuttaa mahdollisten kielteisten vaikutusten yhteydessä toimenpiteitä, kuten suojalausekkeitä. Kestävään kehitykseen liittyvien vaikutusten arvioinneissa¹¹⁸, joilla tuettiin EU:n ja Indonesian välistä vapaakauppasopimusta sekä EU:n ja Meksikon välistä kokonaissopimusta koskevia neuvotteluja, analysoidaan jo syrjäisimpien alueiden etunäkökohtia. Vuonna 2019 tehtyyn EU:n ja Mercosurin väliseen sopimukseen¹¹⁹ sisältyy määräyksiä, joilla torjutaan Mercosurin tuonnista syrjäisimmille alueille aiheutuvia markkinahäiriöitä. Samaan aikaan syrjäisimpiä alueita kannustetaan hyödyntämään vapaakauppasopimusten tarjoamia mahdollisuuksia, erityisesti maantieteellisellä alueellaan sijaitsevien maiden kanssa, jotta alueet voivat liittyä maailmanlaajuisiin ja alueellisiin arvoketjuihin.¹²⁰ Lisäksi komissio on ehdottanut, että parannetaan EU:n lainsäädäntöä, jolla säädetään yksinomaan syrjäisimpiin alueisiin sovellettavista erityisistä verotusta ja tulleja koskevista säännöistä, ja jatketaan lainsäädännön voimassaoloa. Neuvosto on hyväksynyt¹²¹ ehdotukset.

Komissio kehottaa asianomaisia jäsenvaltioita

- ottamaan syrjäisimmät alueet mukaan laadittaessa jäsenvaltioiden kantaa kauppasopimukseen;
- selvittämään syrjäisimmille alueille tarjoutuvia kaupankäynnin mahdollisuuksia ja tukemaan alueiden kaupankäyntivalmiuksia sekä liittymistä alueellisiin ja maailmanlaajuisiin arvoketjuihin.

Komissio

- ottaa edelleen huomioon syrjäisimpien alueiden huolenaiheet arvioidessaan kestävään kehitykseen liittyviä vaikutuksia kauppasopimuksia koskevien neuvottelujen yhteydessä;
- lisää edelleen avoimuutta neuvoteltaessa vapaakauppasopimuksista ja pantaessa niitä täytäntöön syrjäisimmillä alueilla varmistamalla niiden sidosryhmien osallistumisen kansalaisyhteiskunnan kanssa käytävään vuoropuheluun, kuulemisiin ja neuvoa-antaviin ryhmiin syrjäisimpien alueiden esittämien ehdotusten¹²² mukaisesti;
- antaa tietoa ja lisää tietoisuutta syrjäisimmillä alueilla EU:n ja kolmansien maiden välisten

¹¹⁸ [Sustainability impact assessment \(SIA\) in support of Free Trade Agreement \(FTA\) negotiations between the European Union and the Republic of Indonesia: Final Report \(ec.europa.eu\)](#); [Sustainability Impact Assessment \(SIA\) in support of the negotiations for the modernisation of the trade part of the Global Agreement with Mexico \(ec.europa.eu\)](#).

¹¹⁹ [EU-Mercosur trade agreement: the agreement in principle \(ec.europa.eu\)](#).

¹²⁰ Ks. myös [kauppapolitiikan uudelleentarkastelua koskeva tiedonanto \(ec.europa.eu\)](#).

¹²¹ Neuvoston päätökset (EU) 2020/1790, (EU) 2020/1791, (EU) 2020/1792, (EU) 2021/991; neuvoston asetus (EU) 2021/2048.

¹²² CPRUP:n marraskuussa 2021 antaman julkilausuman ja myös julkiseen kuulemiseen vastanneiden pyyntöjen mukaisesti.

voimassa olevien kauppasopimusten tarjoamista mahdollisuuksista;

- tekee EU:n uutta markkinoillepääsyn tukipalvelua tunnetuksi syrjäisimmillä alueilla, jotta ne voivat hyödyntää kauppasopimuksia ja harjoittaa EU:n ulkopuolisille markkinoille suuntautuvaa vientiä.

Muuttoliike

Naapurimaista kohdistuu joihinkin syrjäisimpiin alueisiin voimakas maahanmuuttopaine, erityisesti Kanariansaariin, Ranskan Guayanaan, Mayotteen ja Saint-Martiniin. Pelkästään vuonna 2019 pääsyä Mayottelle yritti yli 27 000 ihmistä (mikä vastaa 10:tä prosenttia saaren väestöstä)¹²³, ja vuonna 2021 Kanariansaarille saapui yli 23 000 ihmistä¹²⁴. Arvion mukaan 12 prosenttia Ranskan Guayanan väestöstä on laittomia muuttajia. Syrjäisimmillä alueilla tarvitaan asianmukaisia ja **räätelöityjä toimia**, jotta voidaan hallita näiden alueiden erityisiä maahanmuuttoon liittyviä haasteita, joita on esimerkiksi turvapaikanhakijoiden vastaanotto-olosuhteissa ja turvapaikkamenettelyissä, rajaturvallisuudessa ja -valvonnassa sekä maahanmuuttajien kotouttamisessa. Erityistä huomiota on kiinnitettävä ilman huoltajaa oleviin alaikäisiin.

EU:n rahoituksella voidaan tukea ja täydentää alueellista ja kansallista rahoitusta näillä alueilla. Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (AMIF-rahasto), rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen (BMVI) sekä sisäisen turvallisuuden rahaston (ISF) perustamisesta annettujen EU:n asetusten mukaan asiaankuuluvien jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että niiden kansallisissa strategioissa ja ohjelmissa, joita tuetaan näistä rahastoista, puututaan syrjäisimpien alueiden kohtaamiin muuttoliikkeen hallintaan liittyviin erityisiin haasteisiin.¹²⁵ Lisäksi ehdotetulla muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksella¹²⁶ pyritään estämään laiton muuttoliike ja varmistamaan turvapaikka sitä tarvitseville.

Komissio kannustaa asianomaisia jäsenvaltioita ja syrjäisimpiä alueita

- varmistamaan, että EU:n AMIF-rahastosta, BMVI:stä ja ISF:stä tuetuissa kansallisissa strategioissa ja ohjelmissa puututaan syrjäisimpien alueiden kohtaamiin muuttoliikkeen hallintaan liittyviin erityisiin haasteisiin näiden rahastojen perustamisesta annettujen asetusten mukaisesti; varmistamaan, että muuttoliikkeeseen liittyvien EU:n, kansallisten ja alueellisten strategioiden ja ohjelmien toteutuksessa tehdään yhteistyötä syrjäisimmillä alueilla; tarjoamaan asianmukaiset edellytykset ilman huoltajaa oleville alaikäisille;
- pyrkimään synergiaan EU:n rahastojen käytössä, jotta voidaan puuttua syrjäisimpien alueiden kohtaamiin muuttoliikkeen hallintaan liittyviin haasteisiin ja kohdentaa tähän asianmukaisesti rahoitusta;
- ottamaan alueelliset viranomaiset ja sidosryhmät mukaan tällaisten ohjelmien laatimiseen ja toteutukseen.

Komissio

¹²³ Ranskan sisäasiainministeriön ja merentakaisten alueiden ministerin lehdistötiedote, 11.2.2021.

¹²⁴ Lähde: EuroMed Rights ja UNHCR.

¹²⁵ Asetus (EU) 2021/1147, johdanto-osan 64 kappale; asetus (EU) 2021/1148, johdanto-osan 63 kappale; asetus (EU) 2021/1149, johdanto-osan 58 kappale; näissä kaikissa todetaan, että asiaankuuluvien jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että niiden kansallisissa ohjelmissa puututaan syrjäisimpien alueiden kohtaamiin muuttoliikkeen hallintaan liittyviin erityisiin haasteisiin.

¹²⁶ COM(2020) 609 final.

- seuraa, miten kumppanuuteen perustuvaa lähestymistapaa sovelletaan yhteistyössä hallinnoitavien kansallisten ohjelmien suunnittelussa ja toteutuksessa, sen varmistamiseksi, että AMIF-rahastosta, BMVI:stä ja ISF:stä tuetuissa kansallisissa ohjelmissa puututaan syrjäisimpiin alueisiin kohdistuvaan muuttoliikkeeseen liittyviin erityisiin haasteisiin ja syrjäisimpien alueiden kohtaamiin uusiin uhkiin;
- tukee syrjäisimmille alueille suunnattuja tiedotustoimia ja kannustaa paikallis- ja alueviranomaisia käyttämään EU:n rahastojen tarjoamia mahdollisuuksia paikallisten puutteiden korjaamiseen ja paikallisiin tarpeisiin vastaamiseen; edistää EU:n eri rahastojen välistä synergiaa muuttoliikkeeseen ja turvallisuuteen liittyviin haasteisiin puuttumiseksi;
- seuraa muuttoliiketilannetta syrjäisimmillä alueilla, jotka ovat erityisen alttiita muuttovirroille, ja tukee tarvittaessa jäsenvaltioita räätälöityjen ratkaisujen muotoilemisessa;
- käyttää AMIF-rahastosta, BMVI:stä ja ISF:stä rahoitettujen temaattisten välineiden työohjelmia, jotta voidaan auttaa näitä alueita puuttumaan muuttoliikkeeseen liittyviin haasteisiin, myös ilman huoltajaa olevia alaikäisiä koskevien tukitoimenpiteiden avulla.

4. ENTISTÄ VAHVEMPI KUMPPANUUS, VUOROPUHELU JA TUKI

Komission ensisijaisena tavoitteena on edelleen syrjäisimpien alueiden erityispiirteiden valtavirtaistaminen sen varmistamiseksi, että EU:n politiikkoja, lainsäädäntöä, rahastoja ja ohjelmia mukautetaan näiden alueiden tarpeisiin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 349 artiklan mukaisesti. Komissio on ottanut näiden alueiden huolenaiheet järjestelmällisesti huomioon politiikkaa suunnitellessaan. Pelkästään vuonna 2021 komissio otti näiden alueiden erityispiirteet huomioon lähes 30 lainsäädäntöehdotuksessa, aloitteessa ja työohjelmassa, esimerkiksi Horisontti Eurooppa -puiteohjelman, Verkkojen Eurooppa -välineen, Life-ohjelman, EMKVR:n, Erasmus+ -ohjelman ja Digitaalinen Eurooppa -ohjelman yhteydessä. Paremmasta sääntelystä annetuilla suuntaviivoilla¹²⁷ vahvistetaan edelleen alueellisten vaikutusten arviointia, jolla arvioidaan lainsäädäntöehdotusten vaikutuksia eri alueilla, myös syrjäisimmillä alueilla.

Syrjäisimmät alueet voivat hyötyä EU:n politiikkojen tarjoamista monista uusista tukimahdollisuuksista, joiden avulla alueet voivat laatia, toteuttaa ja rahoittaa räätälöityjä aluekehitysstrategioita. Komissio on sitoutunut auttamaan näitä alueita toteuttamaan tarvittavat uudistukset ja investoinnit, hyödyntämään EU:n ohjelmien tarjoamia mahdollisuuksia ja synergioita ja parantamaan hallinnollisia valmiuksia. Komissio on parhaillaan ottamassa käyttöön neuvontatyökalua tätä varten. Komissio järjestää säännöllisesti korkean tason kokouksia ja työryhmäkokouksia syrjäisimpien alueiden ja niitä hallinnoivien jäsenvaltioiden kanssa. Komissio on sitoutunut vahvistamaan vuoropuhelua, jotta voidaan ymmärtää näillä alueilla elävien ihmisten huolenaiheita entistä paremmin ja tiedottaa EU:n politiikoista. Komissio on tehnyt kansalaiskeskusteluja ja Europe Direct -tiedotuspisteitä tunnetuksi näillä alueilla.

Komissio kannustaa asianomaisia jäsenvaltioita ja syrjäisimpiä alueita

- laatimaan yhdessä kullekin syrjäisimmälle alueelle aluekehityssuunnitelmia, joissa käsitellään kunkin alueen tarpeita; määrittämään pullonkauloja ja uudistuskohhteita; kehittämään erityisiä vahvuuksia ja suhteellisia etuja ja investoimaan niihin; asettamaan painopisteitä; ja kohdentamaan rahoitusta tämän mukaisesti;

¹²⁷ COM(2021) 219 final.

- hyödyntämään kaikkia EU:n aloitteiden, lainsäädännön, ohjelmien ja rahastojen erityisesti syrjäisimmille alueille tarjoamia mahdollisuuksia;
- kehittämään yleisiä hallinnollisia valmiuksia, osallistumaan hallinnollisten valmiuksien kehittämistä koskeviin komission aloitteisiin¹²⁸; hyödyntämään teknistä apua laajojen hankkeiden valmistelussa; hyödyntämään olemassa olevia EU:n välineitä, kuten JASPERS-ohjelmaa¹²⁹; kehittämään valmiuksia osallistua kilpailuun perustuviin ohjelmiin;
- hyödyntämään teknisen tuen välinettä pyytääkseen keskeisiä uudistuksia koskevaa tukea, erityisesti tässä tiedonannossa käsiteltävillä aloilla; usean alueen yhdessä esittämiin hakemuksiin suhtaudutaan erityisen myönteisesti, sillä niiden yhteydessä on mahdollista saada mittakaavaetuja ja jakaa parhaita käytäntöjä;
- jakamaan rahoitusmahdollisuuksia koskevaa komission toimittamaa tietoa paikallisella tasolla;
- laajentamaan tiedonkeruuta syrjäisimmillä alueilla aluetilastoissa olevien puutteiden korjaamiseksi.

Komissio

- ottaa käyttöön neuvontatyökaluja, jotta voidaan tarvittaessa auttaa yksittäisiä syrjäisimpiä alueita muotoilemaan aluekehityssuunnitelmia, uudistuksia ja investointiohjelmiä; mahdollistaa EU:n rahastojen ja ohjelmien tarjoamien mahdollisuuksien välisen synergian;
- kannustaa syrjäisimpiä alueita pyytämään teknisen tuen välineen mukaista tukea, jotta ne saavat räätälöityä teknistä asiantuntemusta monien eri politiikan alojen uudistusten suunnittelua ja toteutusta varten; ottaa koordinoivien viranomaisten avustuksella yhteyttä syrjäisimpiin alueisiin teknisen tuen välineen vuosittaisten maakohtaisten käyttöönottojen yhteydessä;
- luo portaalin, jolla tiedotetaan syrjäisimpien alueiden mahdollisuuksista hyödyntää EU:n rahastoja, ohjelmia ja aloitteita; käynnistää EU:n ohjelmia ja lippulaiva-aloitteita käsittelevien tiedotustilaisuuksien sarjan, joka on suunnattu näiden alueiden pienille ja keskisuurille yrityksille, valtiosta riippumattomille järjestöille ja kansalaisille;
- analysoi syrjäisimpiä alueita käsittelevässä työryhmässä syrjäisimpien alueiden ja niitä hallinnoivien jäsenvaltioiden ehdotuksia (CPRUP:n vuonna 2021 antama julkilausuma, vuonna 2022 annettu yhteinen kannanotto) ja toteuttaa niiden perusteella jatkotoimia;
- valtavirtaistaa syrjäisimpien alueiden erityispiirteitä aloitteissa, lainsäädäntöehdotuksissa ja ohjelmissa soveltamalla räätälöityjä ja paikkalähtöisiä lähestymistapoja ja toteuttamalla tarvittaessa alueellisten vaikutusten arviointeja;
- ottaa edelleen näiden alueiden erityispiirteet huomioon eri alojen valtioneuvoston ja valtiontuesta annettujen suuntaviivojen tarkistamisen yhteydessä ja käyttää perustana EU:n valtioneuvoston lainsäädäntöön sisältyviä näitä alueita koskevia voimassa olevia säännöksiä;

¹²⁸ Esimerkiksi OECD:n kanssa toteutettava pilottitoimi, joka koskee hallinnollisten valmiuksien etupainotteista kehittämistä, TAIEX-REGIO PEER 2 PEER, alue- ja kaupunkipolitiikan pääosaston toimijayhteisöt, EU:n osaamiskehitys, rehellisyyspöytäkirjat ja asiantuntijoiden koulutusohjelma.

¹²⁹ [Euroopan alueiden hankkeille annettava yhteinen apu \(JASPERS\) \(ec.europa.eu\)](https://ec.europa.eu/euroopa-alueiden-hankkeille-annettava-yhteinen-apu-jaspers).

- tukee hallinnollisten valmiuksien kehittämistä, siihen liittyviä etenemissuunnitelmia ja rehellisyys sopimuksia sekä olemassa olevien välineiden¹³⁰ avulla tapahtuvaa hallintoviranomaisten välistä tietämyksen vaihtoa; tukee valmiuksia osallistua kilpailuun perustuviin ohjelmiin;
- vahvistaa paikallisviranomaisten, kansalaisyhteiskunnan, yritysten, nuorten ja muiden kansalaisten kanssa käytävää viestintää ja vuoropuhelua käyttämällä perustana olemassa olevia rakenteita, kuten kansalaiskeskusteluja;

kehittää sitä koskevaa strategista ennakointia, miten keskeiset suuntaukset vaikuttavat syrjäisimpiin alueisiin, jotta voidaan räätälöidä politiikkoja sen mukaisesti, ja edistää tiedonkeruuta näyttöön perustuvaa politiikkaa varten.

---

¹³⁰ [TAIEX-REGIO PEER 2 PEER \(ec.europa.eu\)](http://ec.europa.eu) ja toimijayhteisöt.

PÄÄTELMÄT

Tämä syrjäisimpiä alueita koskeva uudistettu ja vahvistettu strategia on osoitus komission vankkumattomasta sitoutumisesta niiden kehitykseen ja vaurauteen. Tämä on SEUT-sopimuksen 349 artiklassa asetettu toimielimen velvoite, poliittinen välttämättömyys näillä alueilla asuvien viiden miljoonan Euroopan kansalaisen vuoksi, taloudellinen välttämättömyys näiden alueiden etenkin vihreälle taloudelle tarjoamien hyödyntämättömien mahdollisuuksien vuoksi ja geostrateginen investointi, joka kasvattaa näiden alueiden roolia Euroopan unionin portteina muuhun maailmaan.

Ihmisten asettamisessa tämän strategian ja tulevien toimien keskiöön on kyse myös sen varmistamisesta, että kaikilla EU:n kansalaisilla on mahdollisuus koulutukseen, asuntoon, terveydenhuoltoon ja peruselintoihin synnyin- ja asuinpaikasta riippumatta. On kyse mahdollisuuksien tarjoamisesta nuorille, jotta he voivat hyödyntää potentiaalin.

Juuri tässä hengessä tässä tiedonannossa määritetään painopisteet EU:n toimille, joilla tuetaan kestävästä elpymisestä ja kasvua EU:n syrjäisimmillä alueilla, hyödyntäen niiden kasvumahdollisuuksia ja auttaen kuromaansa umpeen näiden alueiden ja muun EU:n välillä elämänlaadussa olevaa eroa.

Vaikka tällainen pyrkimys edellyttää vahvaa sitoutumista EU:n tasolla, ennen kaikkea on tarpeen, että kukin alue kehittää oman visionsa elpymisestä ja kasvusta. Samankaltaisuuksistaan huolimatta EU:n syrjäisimmät alueet ovat keskenään erilaisia. Niiden kehitysvisionien on oltava räätälöityjä ja EU:n painopisteiden mukaisia. Visiot on suunniteltava tiiviissä yhteistyössä aluetta hallinnoivan jäsenvaltion kanssa kumppanuusperiaatetta soveltaen ja näillä alueilla yhteiskunnan kaikkia aloja kuullen. Kestävä elpymisen edellyttää lisäksi priorisointia sekä kansallisella että alueellisella tasolla, poliittista tahtoa, uudistuksia ja hallinnollisia valmiuksia.

Komissio sitoutuu vahvistamaan vuoropuhelua ja edistämään tätä varten tarvittavaa yksilöllistä tukea. Komissio jatkaa tiivistä yhteistyötä syrjäisimpien alueiden ja niitä hallinnoivien jäsenvaltioiden kanssa sekä muiden toimielimien, erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston, kanssa näiden alueiden erityispiirteiden huomioon ottamisessa kaikkien asiaankuuluvien EU:n politiikkojen yhteydessä. Komissio aikoo lisätä voimakkaasti toimiaan, joilla autetaan näitä alueita hyödyntämään vahvuuksiaan sekä EU:n politiikkojen, sisämarkkinoiden ja rahoitustuen tarjoamia ennennäkemättömiä mahdollisuuksia sijoittaa tulevaisuuteensa.